

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

Energi styrelsen
Amallegade 44
1256 København K

10. oktober 2018

Høringssvar over udkast til lov om ændring af lov om varmeforsyning og lov om planlægning (Ophævelse af adgangen til at pålægge ny tilslutningspligt, indregning af overskud for varmepumper, m.v.)

3F er imod at ophæve tilslutnings- og forblivelsespligten overfor kollektiv forsyning da vi ikke mener det er til samlet samfundsmæssig fordel i fx fjernvarmesektoren.

Ophævelsen vil svække kommunerne muligheder for energiplanlægning, og dermed underminere et af omdrejningspunkterne for en forsyningssektor, der både sikrer lave priser, grøn omstilling og som har en væsentlig følgeindustri, på grund af et højt og langsigtet investeringsniveau i sektoren. Det er sandsynligt, at det vil have negativ klimapolitisk indvirkning.

Risiko for prisstigninger

Hvis der er usikkerhed omkring et varmenetværk, in casu om kunderne forbliver, vil finansieringsomkostningerne sandsynligvis stige.

Kapitalomkostningerne er det centrale i forhold for prisniveauet i al forsyningsvirksomhed, med undtagelse af affaldsindsamling. I en regulær konkurrencesituation, kan det tænkes, at det vil være svært at opretholde en billigt, offentligt garanteret finansieringssituation simpelthen fordi kommunerne vil miste muligheden for at bruge Kommunekredit til at finansiere fjernvarmeforsyningerne.

Omkostninger til varme udgør en stor del af en 3F'ers budget. Vi er bekymrede for at konkurrenceudsættelse vil føre til prisstigninger, som det ses mange steder i Europa, hvor "forsyningsfattigdom" rammer flere og flere. Vi skal derfor fastholde de lave priser på fjernvarme i Danmark.

Grøn omstilling

Med et slag øger man risikoen for fjernvarmeinvesteringerne og skaber en usikkerhed omkring den billige finansiering, i sidste ende for at skabe et frit valg, der enten retter sig imod elektricitet, eller mod individuelle løsninger, som formentligt altovervejende vil være brændeovne - noget der med sikkerhed vil have en negativ effekt miljømæssigt.

Tilslutnings- og forblivelsespligten er nødvendig for at fastholde landvindinger i grøn omstilling, og især for at skabe fremskridt. En overgang til øget elektricitetsopvarmning, mangler at svare på hvor den grønne strøm skal komme fra, når det ikke blæser. Det bedste bud på lagring af energi i

FAGLIGT FÆLLES FORBUND
Kampmannsgade 4
DK-1790 København V
Tlf. +45 70 300 300
fax +45 70 300 301
e-mail: 3f@3f.dk
www.3f.dk
CVR-nr. 31 37 80 28

Danmark, er i vandbaserede systemer, altså i fjernvarmen, som man nu vil lade forbrugerne fravælge. For 3F er det svært at se, hvordan dette er en del af den grønne omstilling - det virker derimod til at være et tilbageskridt.

Man skal gøre sig klart, at fjernvarmen har betydet enormt meget for den grønne omstilling i Danmark: Udbredelsen, der er verdensførende, er tilvejebragt, fordi vi kollektivt har kunne foretage nogle meget store investeringer, og alle har skulle være med, de steder kommunerne har valgt at bruge tilslutningspligten. Sådan har man fået en sikker, langsigtet økonomi ind under nogle store investeringer. Danmark har høj fjernvarmeandel, og lave priser. At underminere dette, kan vi i 3F ikke se er hverken til forbrugernes, klimaets, eller den danske følgeindustri's fordel.

Fremtiden for fjernvarmen

Skal Danmark være foregangsland også på varmepumper i fjernvarmen, lagring af energi i vandbaserede systemer og geotermi, kan forudsætningen meget vel være, at kommunerne kan fortsætte med den energiplanlægning, der har været instrumentet til at gøre Danmark til grønt foregangsland. Uden den sikkerhed, langsigtethed og billige finansiering, der hænger sammen med tilslutnings- og forblivelsespligten, er det ikke sandsynligt, vi kommer til at foretage de næste investeringer i samme tempo, hvilket vil have negativ effekt også på den grønne følgeindustri, der er kritisk for dansk eksport. Danmark har netop en stor eksport på ryggen en fjernvarmesektor, der tænker langsigtet, kan prøve nye teknologier af og kan investere i udvikling.

Regeringen foreslår så at lade profit motivere flere investeringer, i geotermi og varmepumper, men de lange investeringer der skal til, bliver dyrere i privat regi. Det vil sammen med et ønske om profit gøre det dyrere for forbrugerne, der vil vlge tilbage fra et unødvendigt højt omkostningsniveau. Ingen låner billigere end kommunerne.

Gavner det frie varmevalg egentlig borgerne?

Nu er fjernvarmen langt det billigste og bedste i mange steder i landet - dropper man tilslutningspligten, vil det næppe være borgere, men derimod bygherrer, der kan tænkes i at ville nedbringe byggeomkostningerne, spare tilslutningen til fjernvarmenettet, og lade det være op til dem der måtte købe deres nyopførte ejendomme at betale for mindre hensigtsmæssige opvarmningsformer. Det vil være til gavn sikkert for el-producenter og bygherrer, men samfundsøkonomisk dårligere. Særligt at man i overophedede boligmarkeder som det københavnske vil tillade bygherrer at bygge uden fjernvarmetilslutning er uforståeligt.

Tanken er at forbrugerne skal kunne vælge frit imellem varmekilder, som om der her er tale om et marked. Men i forvejen har vi indbygget en lang række sanktioner og begunstigelser ind i sådan et system, ekstra skat på fossile brændstoffer, tilskudsmodeller til vindmøller, biomasse osv. Der er ikke tale om noget marked, men en række subsidierede og beskattede varmekilder,

som man lader som om er et marked. I realiteten afgøres det billigste tilbud af beskatning og subsidiering. Vi subsidierer grøn vindmølleelektricitet for at udkonkurrere grøn omstilling i varmenettet, hvor man genbruger affald og overskudsvarme.

Vi har fået en lobbyismekamp mellem energikilder. I realiteten burde vi lade kommunerne – som nu – kunne vælge kollektive løsninger, med gyldighed for alle, når det er bedst samfundsøkonomisk og i forhold til den grønne omstilling.

Imod indregning af overskud for varmepumper

3F vil på det kraftigste advare mod den glidebane væk fra hvil-i-sig-selv princippet, der ligger i at operatører af varmepumper skal have lov at indregne profit. Det er en underminering af den strategi for fjernvarmesektoren, hvor man har sikret billig varme, høje investeringer, lave kapitaludgifter og dermed enestående grøn og langsigtet energiplanlægning. Der er ingen tvivl om at varmepumper er fremtiden for en stor del af fjernvarmesektoren, og det vil være en stor fejl at lægge det i parallelt system, hvor man kan tage profit. Man vil ikke kunne forsvare at give kommercielle investeringer billig kapital gennem eksempelvis Kommunekredit, da der nu er tale om kommerciel aktivitet, så man vil både få en varmeproduktion der er unødvendigt dyrere at finansiere, og tillige tillade en profit. Hvordan det skal komme til forbrugernes fordel er uforståeligt, tværtimod er den eneste fordel her til operatørerne af de eldrevne varmeanlæg, som mest oplagt er elselskaberne. De incitamenter der bør tilvejebringes for at øge investeringer også i varmepumper, som vi er enige i bør fremmes, bør sikres gennem langsigtet tilslutning til fælles systemer, og fordelagtig finansiering.

3F er derfor imod at ophæve tilslutningspligten og indregne overskud profit for varmepumper, da det vil føre til højere priser for vores medlemmer og give dårligere muligheder for langsigtede investeringer, der ellers sikrer forsyningssikkerhed, den grønne omstilling og udviklingen i den grønne eksportsektor.

Med venlig hilsen

Lydia Frydendal Callesen
Næstformand i 3F Den Offentlige Gruppe

/ Morten Hofmann Rytter

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet
Energistyrelsen
Center for Forsyning
Amaliegade 44
1256 København K

Kultur, Miljø & Erhverv
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 9. oktober 2018

Kontakt: Stig Werner Isaksen
Direkte tlf.: 7376 7286
E-mail: swi@aabenraa.dk

Høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning (ophævelse af adgangen til at pålægge ny tilslutningspligt, indregning af overskud for varmepumper mv.)

Til rette vedkommende

Region Syddanmark har fra januar 2014 til juli 2015, med økonomisk støtte fra Energistyrelsen, samarbejdet med 22 kommuner, 8 energi- og forsyningsselskaber samt erhvervslivet om strategisk energiplanlægning i Syddanmark.

Som led i regionens projekt har vi i Sønderjylland valgt at udarbejde en fælles strategisk energiplan. Bag den strategiske energiplan for Sønderjylland står et partnerskab bestående af Sønderborg, Aabenraa, Haderslev og Tønder Kommuner samt lokale og centrale energi- og forsyningsselskaber .

Den politiske målsætning om uafhængighed af fossile brændsler i 2050, vil kræve en koordineret og målrettet indsats af alle energisektorens aktører. Derfor er vi på tværs af energiselskaber og kommuner i Sønderjylland gået sammen om at analysere og drøfte udfordringerne på tværs, så vi kan træffe robuste beslutninger, når der i de kommende år lokalt skal investeres milliarder i nye produktionsanlæg, infrastruktur og energibesparelser.

Udviklingen af energisektoren i Sønderjylland vil langt hen ad vejen følge af de nationale politiske rammer, men området har derudover ligeledes nogle særlige forhold, der vil være med til at præge udviklingen. Det kan især fremhæves, at der placeres datacentre lidt uden for Kassø, hvor der kan blive mulighed for at udnytte overskudsvarme fra køling til varmforsyning i hele landsdelen.

De nødvendige investeringer for udnyttelse af overskudsvarme fra datacentrene ved Kassø er til gengæld så store, at alene finansieringen kan udgøre en stor udfordring. I denne sammenhæng kan ophævelsen af kommunernes mulighed for at pålægge tilslutnings- og forblivelsespligt blive afgørende for at opnå den nødvendige sikkerhed som banker eller andre finansieringsselskaber vil kræve.

Fjernvarme Forretningsudvikling
Bautavej 1, 8210 Aarhus V

Energistyrelsen

Amallegade 44

1256 København K

ens@ens.dk med kopi til lobja@ens.dk og

acm@ens.dk

---

10. oktober 2018

Side 1 af 2

TEKNIK OG MILJØ

AffaldVarme Aarhus

Aarhus Kommune

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning.

AffaldVarme Aarhus vil gerne takke for muligheden for at afgive et høringssvar til lovforslaget om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning (Ophævelse af adgangen til at pålægge ny tilslutningspligt, indregning af overskud for varmepumper, m.v.)

Generelt tilslutter AffaldVarme Aarhus sig Dansk Fjernvarmes høringssvar. Derudover ønsker AffaldVarme Aarhus at supplere med følgende bemærkninger.

Investeringer i kollektive anlægsprojekter

AffaldVarme Aarhus er enig i, at der bør være incitamenter som tilskynder til effektive, miljøvenlige og billige opvarmningsformer. Men vi tvivler samtidig på, at markedet alene kan sikre, at den grønne omstilling sker på den samfundsøkonomiske og energimæssige mest fordelagtige måde.

Tilslutningspligten blev indført med vedtagelsen af den første varmforsyningslov i 1979, som et centralt styringsinstrument i de kollektive anlægsprojekter, hvor en positiv rentabilitet forudsætter en høj tilslutning blandt de potentielle kunder. Fokus var dengang på at få indført den mest optimale og energimæssige mindst ressourcekrævende energiform til gavn for hele samfundet.

Ved ophævelse af tilslutningspligten er der en risiko for, at det i høj grad bliver selskabsøkonomien, der bliver drivende for udviklingen i fjernvarmeselskaberne. Det betyder, at der med stor sandsynlighed bliver områder, hvor fjernvarmen ikke vil blive en valgmulighed, selvom det samfundsøkonomisk er den mest hensigtsmæssige opvarmningsform.

Ophæves tilslutningspligten, vil der være brug for andre virkemidler til at forfølge de politiske ønsker, der til enhver tid måtte være.

Udfordringen kan vise sig at være særlig stor i forhold til den grønne omstilling, da VE-anlæg ofte har en forholdsmæssig stor anlægsomkostning. Ved etablering af sådanne anlæg er det nødvendigt med en høj sikkerhed for varmeaftaget i anlæggets afskrivningsperiode.

Fjernvarme
Forretningsudvikling
Bautavej 1
8210 Aarhus V

Telefon: 89 40 15 00
Direkte telefon: 29 20 93 48

E-mail:
affaldvarme@aarhus.dk
Direkte e-mail:
lasso@aarhus.dk
www.affaldvarme.dk

Sagsbehandler:
Lasse Sørensen

10. oktober 2018
Side 2 af 2

Forsyningspligten skal afskaffes

Formålet med ophævelsen af tilslutningspligten er ifølge lovforslaget at gøre fjernvarme mere effektiv ved at lade afsætningen foregå på markeds-mæssige vilkår. Hvis fjernvarmesektoren skal konkurrere efter almindelige markeds-mæssige principper, kan tilslutningspligten imidlertid ikke ensidigt op-hæves.

Når nye fjernvarmekunder ikke pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt, kan kunderne i disse områder til enhver tid vælge at forlade den kollektive varmeforsyning. Når tilslutningen i et givet område bliver for lav, vil det være økonomisk mere hensigtsmæssigt at afkoble området fuldstændigt. Som følge heraf kan en ophævelse af tilslutningsforpligtelsen ikke stå alene, men bør følges op med en afskaffelse af fjernvarmeselskabernes forsyningspligt.

Eldrevne varmepumper.

AVA finder det hensigtsmæssigt at også producenter, der leverer varme til kollektive fjernvarmeanlæg fra eldrevne varmepumper, kan indregne et overskud i prisen. Dette bør også gælde for varmeforsyningsvirksomheder der etablerer eldrevne varmepumper.

Fortjenesten fra drift af varmepumper kunne øremærkes til at skulle anvendes til andre investeringer og driftsmæssige formål inden for fjernvarmevirksomheden eller evt. tilknyttede aktiviteter så som fjernkøling. Denne mulighed for at kunne indregne et overskud ved produktion af varme på eldrevne varmepumper ville kunne tilskynde flere fjernvarmeselskaber til at investere i eldrevne varmepumper.

Med venlig hilsen

Elsabeth Arendt
Fjernvarmechef
AffaldVarme Aarhus

Hørings svar til forslag til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning.

Høringsbrev udsendt den 18. september 2018 J.nr. 2018-17017

Fra Agenda 21 Foreningen for Fredensborg Kommune.

Enhver begrænsning i den enkeltes forpligtelser overfor fælles forsyningsanlæg medfører i et eller andet omfang en merudgift for de allerede tilsluttede – og for samfundet som helhed.

Årsagen til indførelse af pligt er jo at opnå rationelle løsninger, som er billigst for alle.

Hvis man vil fritage for forpligtelser og give tilladelse til udtræden af allerede tilsluttede, bør dette ske på nøje fastsatte vilkår og ikke bare som en ubetinget ret.

Er en ejendom i dag tilsluttet naturgasnettet eller fjernvarme (i et offentligt net eller i en enkelt bebyggelse), må betingelsen være, at det alternative energivalg medfører mindre forurening i nærområdet og ikke kun, at det er billigere for den enkelte ejendom.

Der bør derfor være krav om, at ejendomme, som ikke omfattes af den i området mest hensigtsmæssige tilslutningspligt, skal opvarmes med alternativ energi i form af vind, vand og / eller sol eller sagt på en anden måde: Via eldrevne varmepumper og solfangere.

Det vil ofte være billigere for den enkelte ejendom at etablere pillefyr end at anvende de øvrige energikilder, men dette skyldes alene, at energien fra træpiller ikke er afgiftsbelagt – og en omlægning fra gas eller fjernvarme vil derfor ske på bekostning af de øvrige husstande og ikke give reelle, samfundsmæssige gevinster, men derimod tab for den offentlige finansiering og i mange tilfælde ekstraudgifter for de resterende tilsluttede.

Dertil kommer, at pillefyr og tilsvarende medfører en forurening i nærområdet, som er betydeligt større end fra de øvrige energikilder – om end mindre end fra brændeovne – men alligevel en ulempe for naboerne, som ikke er nødvendig.

Der bør efter vores opfattelse derfor i lovforslaget være indeholdt krav, som understøtter ovenstående synspunkt.

Tilsvarende bør der stadig være mulighed for, at kommunerne i varmeplanlægningen kan pålægge nye bebyggelser tilslutningspligt til den i området optimale, fælles varmforsyning – med undtagelse af ejendomme, som etablerer en alternativ varmforsyning baseret på vind, vand og / eller sol som ovenfor nævnt.

Når man giver ejendomme sådanne rettigheder, må der også være grænser for de pligter, som pålægges de eksisterende, fælles forsynings selskaber. I praksis forstået på den måde, at en ejendom, som har valgt ikke at benytte den eksisterende mulighed for tilslutning, men efterfølgende alligevel ønsker tilslutning, skal betale samtlige omkostninger ved denne tilslutning og ikke som i dag kan blive tilsluttet for en betaling, som kun dækker nogle af omkostningerne, mens den resterende udgift betales af det aktuelle fællesskab.

Efter vores opfattelse bør de øgede frihedsgrader således modsvares af tilsvarende forpligtelser for de ejendomme, som vælger fællesskabet fra.

Der bør også tages stilling til i hvilket omfang fællesskabet skal deltage i finansiering af den påtænkte frihedsgrad.

Hvis man tænker sig, at en løsning, hvor en ejendom vælger at stå uden for fællesskabet, fordi det umiddelbart er det billigste (indenfor de stillede krav), men hvor det efterfølgende viser sig, at den valgte løsning bliver betydeligt dyrere. Skal det offentlige så f.eks. yde større varnehjælp, end hvis den samfundsmæssigt mest hensigtsmæssige løsning var valgt?

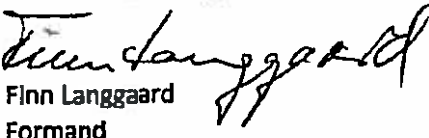
Det fremlagte forslag kan efter vores opfattelse give en del komplikationer, som forslaget ikke tager højde for.

I dag kan ejendomme med solceller levere energi ind i det offentlige net. Tilsvarende løsning kunne være hensigtsmæssig for ejendomme tilsluttet fjernvarme, hvor man så via solfangere tilsvarende kunne blive energileverandør med varmt vand og på den måde spare på eller strække den centralt leverede energi.

Det er for os at se vigtigt at se på, hvordan vi i Danmark dækker vore samlede energiforbrug bedst og billigst muligt – og sikrer dette i videst mulig udstrækning. Den største forhindring for dette er, at statens behov for finansiering i høj grad baserer sig på energiafgifter, som man derfor ikke kan undvære.

Omlægning af disse afgifter er helt afgørende for maksimal udnyttelse af den energi, der allerede er produceret.

På foreningens vegne

Finn Langgaard
Formand

Hillerødvejen 55
3480 Fredensborg
48476442

Til: Energistyrelsen (ens@ens.dk)
Cc: Anne Christine Matzon (acm@ens.dk), Lotte Bjergaard Jensen (lobje@ens.dk)
Fra: Bygherreforeningen v/Henrik L. Bang (hlb@bygherreforeningen.dk)
Titel: Høringssvar: Høring over udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning (journalnummer: 2018-17017)
Sendt: 10-10-2018 07:00:12

Bygherreforeningen er positiv over for de foreslåede ændringer og har ikke umiddelbart yderligere bemærkninger.

Venlig hilsen

Henrik Lindved Bang
Direktør, PhD

Bygherreforeningen
Borgergade 111
1300 København K
Tlf: +45 4042 5575
hlb@bygherreforeningen.dk
www.bygherreforeningen.dk

Fra: Lotte Bjergaard Jensen <lobje@ens.dk>
Sendt: 18. september 2018 20:33
Emne: Høring over udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning

Kære høringspart

Hermed fremsendes i høring udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning (Ophævelse af adgangen til at pålægge ny tilslutningspligt, indregning af overskud for varmepumper m.v.)

Høringssvar kan fremsendes pr. e-mail til ens@ens.dk med kopi til lobje@ens.dk og acm@ens.dk, senest onsdag den 10. oktober 2018, kl. 12.00.

Høringssvar bedes venligst angive følgende journalnummer: 2018-17017

Se venligst vedhæftede dokumenter for yderligere oplysninger. Høringen offentliggøres på hoeringsportalen.dk.

Med venlig hilsen / Best regards

Lotte Bjergaard Jensen
Specialkonsulent / Special Advisor
Center for Forsyning / Centre for Supply

Mobil / Cell +45 33 92 76 09
E-mail lobje@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk
- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate

Høringssvar fremsendt pr. e-mail til
Energistyrelsen - ens@ens.dk
med kopi til lobje@ens.dk og acm@ens.dk

10. okt. 2018

Høringssvar fra CTR til Forslag til Lov om ændring af lov om varmeforsyning og lov om planlægning (Energistyrelsen udkast 18-09-2018):

Indledningsvis skal fremføres, at CTR og VEKS har koordineret de overordnede linier i dette høringssvar, samt at CTR støtter Dansk Fjernvarmes høringssvar i nærværende sag.

10-20 år er tidshorisonten, før de københavnske fjernvarmeselskaber har afskrevet deres betragtelige investeringer i omstillingen til biomasse. Dette vilkår kræver sikkerhed – langsigtet. Samme vilkår bør gælde ved fremtidige investeringer i eksempelvis geotermi og store varmepumper, når vi står foran at udfase biomasse.

Hvis det vurderes nødvendigt at udfase tilslutnings- og forblivelsespligten, bør det ske parallelt med en afvikling af de store kraftvarmeværker således, at fjernvarmeselskaberne har mulighed for at vælge producenttype, samtidig med at brændslet gives fri. I den nuværende situation er fjernvarmeselskaberne i Storkøbenhavn både juridisk, økonomisk og kontraktligt bundet til de store affaldsvarmeselskaber og biomassebaserede kraftvarme-producenter. Derfor kommer fjernvarmeselskaberne til at bære lovforslagets øgede risiko. Vores rammevilkår - såvel politiske som økonomiske - forsvinder.

Kommunernes mulighed for at anvende tilslutnings- og forblivelsespligt er en forudsætning for fjernvarmeselskabernes politisk definerede miljøvenlige investeringer. VEKS og CTR mener derfor, at det kommunale selvstyre bør respekteres således, at det også fremover er op til den enkelte kommune at vurdere, hvad der er den rigtige løsning for den enkelte kommune.

Planlægning og sikkerhed

VEKS og CTR anerkender problemstillingen vedr. udfasning af biomasse. Vi ønsker at bidrage til en omstilling, hvor andre typer VE-anlæg, herunder overskudsvarme-producenter og eldrevne varmepumper, bliver indfaset i takt med, at de store biomassebaserede kraftvarme-anlæg udfases. Et af de essentielle grundelementer i fjernvarmeselskabernes evne til effektivt og hurtigt at kunne omstille varmeproduktionen (endnu) en gang er netop funktionaliteten og tilliden til vores kollektive fjernvarmesystem. Det giver os mulighed for at planlægge på langt sigt og dermed skabe stor sikkerhed for et marked.

VEKS og CTR's forstår, at der er et politisk ønske om at give kunderne og erhvervslivet frit valg til deres varmeforsyning. Vi anerkender forslagets forsøg på at tage hensyn til

investeringer ved *gradvist* at åbne "markedet", men vores vurdering er, at det ikke vil fungere i praksis. Uanset tidsskala, vil presset for, at kunderne stilles lige, øges betragteligt, når man landspolitisk ikke anerkender det lokalpolitiske hensyn til kollektive investeringer. Det vil være vanskeligt for en kunde i København at forstå, hvorfor vedkommende ikke skal have samme vilkår i forhold til fjernvarmeforsyningen, som en kunde i Jylland. I endnu højere grad vil det være vanskeligt for eksempelvis en københavnsk hotelejer med en blokvarmecentral at forstå, hvorfor hans hotel skal pålægges flere omkostninger end et hotel i provinsen. At håndhæve tilslutningspligt i visse dele af landet, når man samtidig landspolitisk har ophævet muligheden i andre landsdele vil være umuligt.

De centrale rammevilkår skal være ens for alle, og respekterer det lokale selvstyre, hvor en kommune eksempelvis vælger at indføre tilslutningspligt, når det er den ansvarlige beslutning af hensyn til de lokale investeringer.

Påvirkning af kommuner

Kommunerne har forskellige roller i denne sag. De er dels investorer via Kommunekredit, dels ejere af forsyningsselskaber, men er i høj grad også storkunder af fjernvarme. Tidligere regulering har medført, at kommunernes egne bygninger og blokvarmecentraler skulle tilsluttes, hvilket var en forudsætning for kommunernes godkendelse af projekter. Det er derfor utroværdigt at påstå, at kommunernes økonomi ikke påvirkes.

Sikkerhed for investering

En af de helt centrale elementer i den løbende udvikling af langsigtet, effektiv og fleksibel kollektiv fjernvarmeforsyning er sikkerhed for investering og adgang til finansiering. Som transmissionsselskaber er vi i dag medfinansierende på alle store og små projekter hos producenterne. Vi er med til at finansiere, fordi vi kan give en høj sikkerhed for, at vores varmebehov ikke ændres markant i nedadgående retning i afskrivningsperioden. Det er altid svært at spå om fremtiden, men det fremlagte forslag vil efter vores vurdering stoppe al udbygning med fjernvarme, da risikoen for investeringer bliver for høj.

Omkostninger til fremmedfinansiering

Muligheden for at pålægge tilslutningspligt giver sikkerhed. Når en kommune kan pålægge en forblivelsespligt, har man et værktøj, hvis udviklingen går den forkerte vej - hvis varmemarkedet udhules. Det øger sikkerheden for investeringen. Ophæves denne mulighed, vil omkostningerne til fremmedfinansiering alene af den grund stige. Det gælder uanset, om fjernvarmeselskaberne fortsat kan låne hos Kommunekredit, eller om investeringen kræver kommunegaranti. Hvis ophævelsen derudover medfører, at fjernvarmeselskaberne ikke længere kan opnå lån hos Kommunekredit, står vi foran en refinansiering af fjernvarmesektoren. Det hæver fjernvarmeprisen.

Langsigtet planlægning?

Der står i udkastet at "...udbygningen med fjernvarme fremover kun vil ske, hvor varmeforsyningsvirksomheden vurderer, at der er en tilstrækkelig god forretningsmodel til, at man kan fastholde kunderne på markedsvilkår". At lægge fjernvarmerør er en langsigtet investering, der kræver robuste rammevilkår - ikke mindst politiske - og høj tilslut-

ningsprocent (ellers bliver både varmetab og investering for stor). Så det nytter ikke, at kunderne bare kan "hoppe fra" projektet få år efter det er gennemført. Individuelle løsninger kan med ét findes attraktive grundet udsving i energipriserne i enkelte år.

Udfordringen er, at analysen skal foretages på *investeringstidspunktet*. Med en skærpet konkurrence fra f.eks. individuelle varmepumper er der stor risiko for, at svingende el og biobrændselspriser afstedkommer, at fjernvarmekunder kobler sig af fjernvarmesystemet baseret på en relativ kort privatøkonomisk horisont. Dette til trods for, at det sagtens på længere sigt kan være billigere at forblive kunde i fjernvarmeselskabet.

Fjernvarmesektoren står foran en ny omstilling, hvor især geotermi forventes at spille en hovedrolle i hovedstaden. Som bekendt - tillige omtalt i pressen - er der store private aktører, der gerne vil udvikle fjernvarmesektoren til gavn for miljøet og dansk eksport. Lovforslaget lægger imidlertid op til at konkurrenceevnen forringes betragteligt, fordi vi risikerer ikke at kunne afsætte fjernvarmen overhovedet.

Vi kan som fjernvarmeselskaber desværre ikke læse lovforslaget som andet end et udspil til afvikling af dansk fjernvarme. Vi ser samtidig lovforslaget som udløber af den fortsatte, økonomiske begunstiggelse af individuel elopvarmning i form af afgiftsnedsættelser. Det giver sig ligeledes udtryk i den manglende opdatering af de samfundsøkonomiske beregninger.

Alt i alt risikerer vi med lovforslaget at stoppe al udvikling af fjernvarme. Det er særligt ærgerligt, når vi jo netop i Danmark har en eksisterende fjernvarmeinfrastruktur, der er klar til at dække vores fremtidige varmebehov med varme fra geotermi, datacentre, varmepumper og meget mere.

Til: Lotte Bjergaard Jensen (lobje@ens.dk)
Fra: Dansk Arbejdsgiverforening (da@da.dk)
Titel: SV: Høring over udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning
Sendt: 19-09-2018 15:18:03

Kære Lotte Bjergaard Jensen

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af 18. september 2018 vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Hjørdis de Stricker
Chefsekretær

Fra: Lotte Bjergaard Jensen <lobje@ens.dk>
Sendt: 18. september 2018 20:33
Emne: Høring over udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning

Kære høringspart

Hermed fremsendes i høring udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning (Ophævelse af adgangen til at pålægge ny tilslutningspligt, indregning af overskud for varmepumper m.v.)

Høringssvar kan fremsendes pr. e-mail til ens@ens.dk med kopi til lobje@ens.dk og acm@ens.dk, senest onsdag den 10. oktober 2018, kl. 12.00.

Høringssvar bedes venligst angive følgende journalnummer: 2018-17017

Se venligst vedhæftede dokumenter for yderligere oplysninger. Høringen offentliggøres på hoeringsportalen.dk.

Med venlig hilsen / Best regards

Lotte Bjergaard Jensen
Specialkonsulent / Special Advisor
Center for Forsyning / Centre for Supply

Mobil / Cell +45 33 92 76 09
E-mail lobje@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk
- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate

---

Til: Energistyrelsen (ens@ens.dk)
Cc: Anne Christine Matzon (acm@ens.dk), Lotte Bjergaard Jensen (lobje@ens.dk)
Fra: Johanne Berner Hansen (jbh@dbr.dk)
Titel: 2018-17017; Høring over udkast til lov om ændring af lov om varmeforsyning og lov om planlægning
Sendt: 19-09-2018 15:41:13

Dansk Bilbrancheråd har modtaget ovenstående høring.

Vi har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Johanne Berner Hansen
Juridisk chef, Advokat

Mobil +45 8877 2264
Mail jbh@dbr.dk

Dansk Bilbrancheråd
Kirkevej 1-3
2630 Taastrup
Tel +45 4399 6633
www.dbr.dk

Sikker e-mail kan sendes til cvr. nr. 53 38 44 12

Til: Energistyrelsen (ens@ens.dk)
Cc: Susanne Løndal Nielsen (sni@danskbyggeri.dk), Lotte Bjergaard Jensen (lobje@ens.dk)
Fra: Camilla Damsø Pedersen (cdp@danskbyggeri.dk) (cdp@danskbyggeri.dk)
Titel: VS: Høring over udkast til lov om ændring af lov om varmeforsyning og lov om planlægning
Sendt: 02-10-2018 14:01:07

Til Energistyrelsen

Dansk Byggeri takker for vedhæftede høring, og bakker op om forslaget om "at ophæve muligheden for fremover at kunne pålægge såvel eksisterende byggeri tilslutnings- og forblivelsespligt som tilslutningspligt for nybyggeri i områder, der ikke før den 1. januar 2019 er pålagt tilslutningspligt."

Dansk Byggeri støtter generelt op om bedre forbrugervilkår med større frihed i forhold til valg af opvarmningsform

Venlig hilsen

Camilla Damsø Pedersen
Energipolitisk chef
Erhvervspolitisk afdeling
Tlf. direkte: 72 16 02 24 · Mobil: 23 28 49 13
Damsoe2

Fra: Lotte Bjergaard Jensen [mailto:lobje@ens.dk]
Sendt: 18. september 2018 20:33
Emne: Høring over udkast til lov om ændring af lov om varmeforsyning og lov om planlægning

Kære høringspart

Hermed fremsendes i høring udkast til lov om ændring af lov om varmeforsyning og lov om planlægning (Ophævelse af adgangen til at pålægge ny tilslutningspligt, indregning af overskud for varmepumper m.v.)

Høringssvar kan fremsendes pr. e-mail til ens@ens.dk med kopi til lobje@ens.dk og acm@ens.dk, senest onsdag den 10. oktober 2018, kl. 12.00.

Høringssvar bedes venligst angive følgende journalnummer: 2018-17017

Se venligst vedhæftede dokumenter for yderligere oplysninger. Høringen offentliggøres på hoeringsportalen.dk.

Med venlig hilsen / Best regards

Lotte Bjergaard Jensen
Specialkonsulent / Special Advisor
Center for Forsyning / Centre for Supply

Mobil / Cell +45 33 92 76 09
E-mail lobje@ens.dk

Dok. ansvarlig: TCA
Sekretær:
Sagsnr.: s2017-513
Doknr: d2018-18298-2.0
03-10-2018

Høring om varmforsyningsloven

Dansk Energi vil gerne takke for muligheden for at blive hørt i forbindelse med ændring af varmforsyningsloven.

Vedr. ny §10 kan Dansk Energi bakke op om forslaget om at ophæve muligheden for at bruge tilslutningspligt for nye fjernvarme- og naturgasprojekter. Udvidelse af fjernvarmenet kan fortsat være relevant i mange områder fremadrettet, men det er et sundt princip, at udvidelserne sker ad frivillighedens vej uden brug af tilslutningspligt. Mange fjernvarmeselskaber udbygger allerede i dag uden at bruge muligheden for tilslutningspligt, hvilket sikrer at det kun er projekter, som både selskaber og kunder kan se fornuften i, der realiseres. Dansk Energi ser også frem til at følge analyserne af de eksisterende forbrugerbindinger.

Vedr. tilføjelsen til §20 b finder Dansk Energi det positivt, at muligheden for at indregne et overskud i prisen også konkretiseres for eldrevne varmepumper i fjernvarmesystemet, således at varmepumper i højere grad sidestilles med øvrige VE-teknologier. For at sikre en udbygning med varmepumper bør det dog, jf. Klimarådets anbefalinger, også overvejes at udvide muligheden for forhandlet varmepris for varmepumper yderligere, så det bliver en slags nettofordelsmodel, som det kendes fra biomassekonverteringer.

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K.

9. oktober 2018

Høringsvar vedrørende lov om varmforsyning og lov om planlægning

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv støtter lovforslagets sigte om at skabe mere konkurrence mellem varmforsyningskilder og give varmeproducenter, der benytter eldrevne varmepumper, mulighed for at indregne overskud ved salg af varme til kollektive varmforsyningsanlæg.

Specifikke bemærkninger

Dansk Erhverv imødeser, at der indføres mere konkurrence i varmforsyningen ved at give varmemeforbrugerne mulighed for at vælge den opvarmningsform, de ønsker. Fravær af forbrugerbindinger styrker det frie valg og skaber mere konkurrence mellem opvarmningsformer til glæde for varmemeforbrugernes varmeregning.

Ligeledes er Dansk Erhverv positiv over for forslaget om, at varmeproducenter, der leverer varme til et kollektivt varmforsyningsanlæg ved brug af en eldrevet varmepumpe, skal have mulighed for at indregne overskud i prisen på varmen. Dansk Erhverv vurderer, at forslaget bl.a. vil styrke betingelserne for udnyttelse af overskudsvarme.

Dansk Erhverv havde dog gerne set en fuldstændig ligestilling på området, så alle virksomheder, der sælger overskudsvarme, gives mulighed for at indregne overskud i prisen. Dansk Erhverv kan ikke se nogen grund til, at muligheden for at indregne overskud i prisen ved salg af overskudsvarme er forbeholdt industrivirksomheder og overskudsvarme, der stammer fra vedvarende energikilder.

Med venlig hilsen

Søren Büchmann Petersen
Energipolitisk chef

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Fjernvarmens Hus
Mørkurvej 7
DK-6000 Kolding
Tlf. +45 7630 8000
mail@danskfjernvarme.dk
www.danskfjernvarme.dk
cvr dk 55 83 10 17

Til Energistyrelsen

10. oktober 2018

Side 1/16

HØRINGSSVAR OVER UDKAST TIL LOV OM ÆNDRING AF VARMEFORSYNING OG LOV OM PLANLÆGNING

Dansk Fjernvarme takker for muligheden for at kommentere lovforslaget.

Dansk Fjernvarmes overordnede synspunkt

Dansk Fjernvarme er brancheforening for landets ca. 400 fjernvarmeselskaber. Dansk Fjernvarme repræsenterer således fjernvarmeselskabernes interesser indenfor såvel produktion, transmission og distribution af fjernvarme. Dansk Fjernvarme kan på vegne af alle disse selskaber slå fast, at det vil være en historisk fejl at fjerne forbrugerbindingerne på fjernvarmeområdet.

Samtidig åbner lovforslaget mulighed for, stik imod den energipolitiske aftale af 29. juni, at ophæve eksisterende forbrugerbindinger rent administrativt uden forudgående lovbehandling i Folketinget.

Dansk Fjernvarme vil, på baggrund af nedenstående høringssvar, anbefale at fremsættelse af lovforslaget udskydes, indtil der er lavet tilbundsgående konsekvensanalyser af en så markant ændring af forbrugernes sikkerhed, selskabernes økonomiske risiko og kommunernes muligheder for planlægning af den grønne omstilling.

Det er således Dansk Fjernvarmes klare vurdering, at lovforslaget vil have uheldig indflydelse på:

- **Kommune Kredits muligheder for at udstede kommunale lån til fjernvarmeselskaberne.** Dette både for fremtidige og eksisterende lån.
- **Fjernvarmeselskabernes muligheder for at sikre økonomien i fremtidige investeringer.**
- **Reglerne/praksis for forbrugernes udtrædelse af fjernvarmeselskaberne skaber allerede i dag grobund for en social skævvridning af lokalsamfundene, hvor økonomisk svagere forbrugere kan risikere at være dem, der hænger på at rydde op i**

økonomien i selskaberne. Dette vil blive væsentlig forstærket ved en ophævelse af fremtidige forbrugerbindinger.

- Der er behov for en lovtilpasning, der sikrer, at der kan opkræves udtrædelsesgodtgørelse fra alle forbrugere, også de første der ønsker at udtræde.
- Lovforslaget og timingen heraf betyder desuden, at den økonomiske risiko for fjernvarmeselskaber, der står til at miste grundbeløbet, øges markant. Dette kan betyde, at fjernvarmeselskaber, der i dag er konkurrencedygtige, må lukke.
- Mulighed for administrativ ophævelse af eksisterende forbrugerbindinger vil skabe en væsentlig økonomisk usikkerhed for fremtiden for de fjernvarmeselskaber, der i dag benytter sig af forbrugerbindinger, da ophævelsen vil kunne komme med meget kort varsel.

Dansk Fjernvarme vil endvidere gøre opmærksom på følgende:

- De planlagte nye reguleringsrammer for fjernvarmeselskaberne med indtægtsrammer vil være overflødige, når konkurrence mellem opvarmningsformene øges.
- Lovforslaget forholder sig ikke til en ophævelse af forsyningspligten, hvilket vil være nødvendigt i et marked med fokus på konkurrence.
- De nuværende energirammer sikrer ikke en fair konkurrence omkring varmekilder i bygninger, hvilket strider imod lovforslagets grundlag om udvidet konkurrence.
- Indregning af muligheden af overskud i prisen ved varmepumper vil ikke sikre en øget udnyttelse af overskudsvarme, når der samtidig er en afgift på overskudsvarme.
- Ved indregning af overskud ved varmepumper vil en mere effektiv og mere rimelig model være, at partnerne – den kommercielle og fjernvarmeselskabet – frit skal kunne aftale priser og leveringsforhold inden for rimeligheder og substitutionsprisen.
- Dansk Fjernvarme ønsker at det hjemles i lov, at kunder hos varmforsyningselskaberne har pligt til at afgive deres CPR-nummer ved oprettelsen som kunde.

Dansk Fjernvarme er i særlig grad bekymret, fordi forblivelsespligten er en forudsætning for at sikre fortsat grøn omstilling, investeringer, arbejdspladser, fortsat stabile fjernvarmepriser, høj forsyningsikkerhed og en sektor i udvikling. Der er så mange kort- og langsigtede konsekvenser af ophævelsen af forblivelsespligten, at det ikke kan anbefales at vedtage de foreslåede bestemmelser eller resten af punkterne vedrørende forbrugerbindinger i Energiaftalen fra 29. juni 2018, før der er sket en grundig og perspektiveret undersøgelse af konsekvenserne.

Fjernvarmeselskaberne spiller i dag en stor rolle i den grønne omstilling ved at konvertere individuel opvarmning i form af olie- og naturgasfyr til fjernvarme. Potentialet for udvidelse af fjernvarmenettet og dermed udfasning af fossile brændsler er langt fra udtømt og alene de seneste 5 år, er der hvert år i gennemsnit kommet 20.000 nye fjernvarmekunder til. Denne udvikling vil efter al sandsynlighed stoppe med dette lovforslag.

Der mangler i høj grad en undersøgelse af konsekvenserne ved ophævelse af forblivelsespligten i relation til eksisterende og kommende lån fra Kommune Kredit og/eller lån med kommunal garanti. Der udestår også en undersøgelse af konsekvenserne for de kommuner, der ejer fjernvarmeselskaber og sektorens §60 selskaber ejet som kommunale I/S selskaber. Før disse og mange andre forhold er undersøgt, skal forblivelsespligten fastholdes.

Herunder følger en grundigere gennemgang af forslaget.

Dansk Fjernvarmes kommentarer til lovforslaget

Lovforslaget indeholder følgende punkter, som Dansk Fjernvarme vil kommentere punkt-vist:

1. Ophævelse af muligheden for at pålægge nye forbrugerbindinger
  - a. Ophævelse af muligheden for at pålægge nye tilslutnings- og forblivelsespligter i nye og eksisterende fjernvarmeområder, hvor der ikke allerede i dag er forbrugerbindinger.
  - b. Ophævelse af planlovens muligheder for at kommunerne kan fastlægge tilslutningspligt til kollektiv varmforsyning i lokalplanen.
  - c. Ophævelse af aftagepligt for nye blokvarmecentraler, jf. projektbekendtgørelsen.
2. Indregning af overskud i prisen for varme fra eldrevne varmepumper.
3. Pligtsmæssig digital kommunikation.

1. Ophævelse af muligheden for at pålægge nye forbrugerbindinger

Lov om varmforsyning § 11-13 giver kommunerne mulighed for at pålægge eksisterende eller nye forbrugere af fjernvarme tilslutnings- og/eller forblivelsespligt til det lokale fjernvarmeselskab.

I henhold til det nye lovforslag skal § 11-13 ophæves, så disse muligheder fjernes fremadrettet pr 1. januar 2019.

Dansk Fjernvarme skal gøre opmærksom på følgende forhold:

Formålet med at ophæve kommuners adgang til at pålægge nye tilslutnings- og forblivelsespligter

Det fremgår af lovbemærkningerne, at formålet med at ophæve kommunernes muligheder for at pålægge nye forbrugerbindinger er at "sikre et friere valg for forbrugerne i valg af varmforsyning og skabe et incitament til effektiviseringer på varmforsyningsanlæggene for at kunne levere varme til en billigere ydelse i konkurrence med individuelle opvarmningsformer".

Denne formulering om, at forbrugere skal have frit valg i en konkurrence mellem forskellige former for rumopvarmning, synes at gå længere end det, der fremgår af energiaftalen og kan desuden give anledning til følgende bemærkninger:

Side 4/16

- Der er pt. ikke truffet politiske beslutninger om, at målet – som anført i lovbestemmelserne – på sigt er et konkurrencemarked, hvor forbrugere har frit valg mellem forskellige former for rumopvarmning.
- Der kan anføres en række argumenter imod at sigte mod et konkurrencemarked med frit valg mellem forskellige former for rumopvarmning, herunder at det kan underminere mulighederne for at kunne finansiere kollektive opvarmningsformer, som har samfundsøkonomiske, systemmæssige og miljømæssige fordele ift. individuelle opvarmningsformer, herunder at man fra politisk side i højere grad kan sikre den grønne omstilling.
- Hvis det er tanken at træffe en politisk beslutning om, hvorvidt der skal sigtes mod at skabe et konkurrencemarked med frit valg mellem forskellige former for rumopvarmning, bør alle de igangværende processer med henblik på at indføre ny økonomisk regulering på fjernvarmeområdet sættes i bero. Den påtænkte nye økonomiske regulering er rettet mod et monopolområde, hvor reguleringen skal sikre den effektivitet, som konkurrencen ville sikre på et konkurrencemarked. Hvis der på sigt skal være konkurrence på rumopvarmningen, giver det ikke mening at indføre meget kompleks og byrdefuld monopolregulering for en kort overgangsperiode.

Spm.: Har Energistyrelsen kendskab til, om den påtænkte nye økonomiske regulering sættes i bero indtil der er afklaring om konkurrencegraden indenfor rumopvarmning?

- Hvis der fra politisk side ønskes konkurrence, skal vi gøre opmærksom på, at man ved dette lovforslag fratager forbrugere en valgmulighed fremadrettet, da man næppe vil se udlægning af nye fjernvarmeområder.
- Projektbekendtgørelsens bestemmelser sætter i dag begrænsninger for fjernvarmeselskabernes muligheder for at udvide forsyningen. Hvis målet er et konkurrencemarked, må disse bestemmelser bortfalde, så der kan ske konkurrence på lige vilkår. Kravene omkring projektudarbejdelse og positiv samfundsøkonomi skaber forøgede omkostninger i forhold til konkurrerende produkter.

Spm.: Har Energistyrelsen overvejelser om at ændre projektbekendtgørelsen ift. kravene om projektudarbejdelse etc.?

- Hvis målet er konkurrence, bør der desuden sikres lige konkurrencevilkår mellem de forskellige former for rumopvarmning:

- Kollektive og individuelle opvarmningsformer bør i så fald have samme muligheder for at finansiere engangsomkostningerne i forbindelse med etablering af den nye form for rumopvarmning. Hvis forbrugernes betalinger for disse etableringsomkostningerne skal kunne fordeles over længere perioder, vil det fx kunne ske ved at tillade abonnementsordninger med enten bindingsperioder eller vilkår om betaling af restbeløb ved udtredelse.
- Ved kollektive opvarmningsformer skal det desuden overvejes, i hvilket omfang finansieringen af de fællesomkostninger, som alle de tilsluttede forbrugere skal bidrage til ift. betalinger for fx hovedledninger og produktionsanlæg, kan medtages i sådanne abonnementsordninger.
- Der er i dag vidtgående hensyn til de kunder, der er omfattet af forbrugerreglerne, herunder
  - En udmeldt praksis fra tilsynet sikrer, at der ikke kan lukkes for varmen pga. restancer, men der kan udelukkende lukkes for varmen, hvis en forbruger, der er i restance eller har et usikkert betalingsmønster, ikke vil stille sikkerhed for sit fremtidige forbrug.
  - en praksis om tilbud om betalingsordninger, som der ikke er lovkrav om.
  - en særlig branchenorm, der dispenserer den almindelige forældelsesfrist til fordel for forbrugerne.
  - krav om at fjernvarmeselskabet skal underrette de sociale myndigheder, ejer, pantlaster m.m. ved lukning for varmen
  - forsyningspligt til varmekunder, hvor der f.eks. er et stort varmetab i ledningsnettet – f.eks. få tilsluttede kunder på en rørstrækning
- Hvis fjernvarmeselskaberne skal agere på markedsvilkår, vil det være meget svært for selskaberne at tage omfattende og særlige hensyn til svage forbrugere eller kunder, som bor i områder, hvor der er langt mellem kunderne
- Hvis priser skal være kostægte, transparente og rimelige for alle forbrugere jf. den eksisterende lovgivning, vil det i praksis ikke være muligt at være konkurrencedygtig over for nye kunder og dermed udelukkes udvidelser af fjernvarmeforsyningen.

Usikkerhed omkring store investeringer

Konsekvenserne ved ikke at kunne pålægge forbrugerbindinger er, at fjernvarmeselskaberne ikke på forhånd kan sikre et kundegrundlag, når der skal træffes nye beslutninger om investeringer i nye distributionsnet. Det vil som udgangspunkt indebære en betydelig risiko for, at investeringerne ikke kan finansieres af betalinger fra de nye kunder, hvis de kan forsvinde dagen efter, at stikledningen er lagt i jorden. I givet fald vil de eksisterende kunder umiddelbart komme til at stå med regningen. En ophævelse af mulighederne for at anvende forbrugerbindinger forøger således selskabernes risiko for ikke at kunne finansiere nye tilslutninger og begrænser derfor selskabernes incitament til at etablere

nye fjernvarmenet. Men også til at foretage nyinvesteringer og investeringer til gavn for miljøet.

Side 6/16

Det er ikke i alle udvidelsesprojekter for fjernvarmen, hvor det er nødvendigt at bruge tilslutningspligt eller forblivelsespligt i projektet, men muligheden giver sikkerhed, hvilket kan være nødvendigt for at sikre økonomien omkring projektet/investeringen.

Med en ophævelse af muligheden for nye forbrugerbindinger er der gode samfunds- og selskabsøkonomiske projekter, som ikke vil blive til noget, da usikkerheden ellers vil blive for stor omkring investeringen. Dansk Fjernvarme vurderer, at investeringer i nye områder, som f.eks. geotermi, kan blive meget udfordret, når muligheden for pålægning af forbrugerbindinger fjernes.

Kommunernes varmeplanlægning er ikke bindende, men varmforsyningslovens forskellige forbrugerbindinger er et helt konkret værktøj, som kommunerne kan bruge til at gennemføre den grønne omstilling på en samfundsøkonomisk forsvarlig måde. Derfor er det kritisk, hvis kommunerne fratages denne mulighed for at planlægge og gennemføre konkret varmforsyningsplanlægning.

Delte vil ligeledes begrænse muligheden for på den samfundsøkonomiske billigste måde at reducere mængderne af CO₂ i mindre bysamfund, hvor der i dag i høj grad opvarmes med olie eller træpiller. Her vil der skulle bruges andre individuelle løsninger, som ikke altid er de samfundsøkonomiske eller de miljømæssigt billigste løsninger.

Det kan også være nødvendigt at investere i yderligere produktionskapacitet på fjernvarmeselskabet i forbindelse med en udvidelse. Denne investering kan også være forbundet med stor usikkerhed, hvis man ikke kender varmegrundlaget i de tilfælde, hvor det ville være nødvendigt med tilslutnings- og forblivelsespligt.

Der er derfor et betydeligt behov for, at alle er med til at betale til den kollektive forsyning for både at sikre en billig varmepris, men også gode samfundsøkonomiske investeringer.

Dansk Fjernvarme har samlet input fra nogle af sine medlemmer i forhold til, hvad en ophævelse af tilslutnings- og forblivelsespligten for nye og eksisterende ejendomme vil betyde lokalt rundt om i landet. Konkrete input fra nedenstående selskaber er vedhæftet som bilag til høringsvaret:

- Horsens Fjernvarme (notat udarbejdet af Horton)
- Faxe Fjernvarme
- Hvide Sande Fjernvarme
- Lemvig Varmeværk
- Hyllinge-Mønstrup Kraftvarmeværker
- Tversted Kraftvarmeværk
- Fjernvarme Fyn
- Fredericia Fjernvarme

Fjernelse af aftagepligt ved blokvarmecentraler

Blokvarmecentraler, der i dag ligger inden for et kollektivt forsyningsområde, vil typisk have aftagepligt fra den kollektive forsyning. Med lovforslaget vil denne pligt også forsvinde for nye centraler.

Blokvarmecentralerne etableres typisk ved ejendomme med et stort energiforbrug. Det kan være store offentlige bygninger, såsom hospitaler, kommunale ejendomme, eller boligblokke med mange lejligheder.

I forhold til fjernvarmeselskabernes eller kommunernes udvidelsesplaner af fjernvarmen vil blokvarmecentraler derfor ofte være store aftagere, der bidrager til en væsentlig udnyttelse af energien i fjernvarmesystemet.

Ved ophævelse af aftagepligten vil der skulle være et helt andet aftalegrundlag, der højst sandsynlig vil betyde, at blokvarmecentralen skal betale meget store tilslutningsomkostninger for at blive tilsluttet fjernvarmesystemet. Hvis det ikke sker, så har fjernvarmeselskabet ingen sikkerhed og derfor ingen mulighed for at levere til en blokvarmecentral. Der er derfor også store samfundsøkonomiske gevinster, der forsvinder, hvis blokvarmecentralerne i eller i nærheden af et kollektivt forsyningsområde vælger at investere i et individuelt anlæg med en alternativ energikilde.

Usikkerhed omkring kommunalgaranterede lån via Kommune Kredit

Kommune Kredit kan, som reguleringen af og markedene for varmforsyning er indrettet i dag, yde kommunalt garanterede lån på favorable vilkår til fjernvarmeselskaberne. Kommune Kredits lån til disse anlægsinvesteringer bliver ydet på baggrund af en solidt funderet vurdering af EUs statsstøttere regler og Europa-Kommissionens praksis herom.

En politisk beslutning om at ændre i reguleringen af kollektiv varmforsyning kan få den vidtgående konsekvens, at Kommune Kredit – som følge af EUs statsstøttere regler – ikke længere kan yde lån til dette område. Kommune Kredit må derved stoppe nyudlån og vil se sig nødsaget til at kræve udestående lån indfriet, medmindre der indføres klar hjemmel til videreførelse af de eksisterende lån.

Ifølge Kommune Kredit er der tale om eksisterende udlån til fjernvarme og kraftvarme med en samlet markedsværdi på 24,8 mia. kr., fordelt på 332 selskaber og 990 lån. Lånene er ydet til selskaber i hele landet.

Det er en potentiell konsekvens, der tilsyneladende ikke er taget stilling til med energiaftalen (og heller ikke med det foreliggende udkast til lovforslag). Kommune Kredit oplyser til Dansk Fjernvarme, at det efter deres opfattelse er det helt afgørende, at der i forbindelse med udmøntningen af energiaftalen i forhold til kollektiv varmforsyning bliver foretaget en grundig og samlet analyse af betydningen for sektorens finansieringsmuligheder – og at der bliver truffet politisk beslutning på det grundlag.

Konkret i forhold til det foreliggende lovforslag foreslår vi derfor, at det præciseres, at lovforslaget ikke ændrer på, at investeringer i kollektive varmforsyningsanlæg er en offentlig opgave og et kommunalt formål, som Kommune Kredit kan yde finansiering til.

Spm.: Kan Kommune Kredit stadig udstede lån til fjernvarmeselskaberne efter EU's statsstøtteregele, når muligheden for forbrugerbindinger fjernes?

Fjernvarmeselskabernes primære lånoptagelse sker igennem Kommunekredit. I forbindelse med udstedelse af lån fra kommunerne igennem Kommunekredit stiller kommunerne sikkerhed for lånene. Til gengæld har kommunerne muligheden for at sikre deres lån via tilslutnings- og forblivelsespligt blandt fjernvarmebrugere. Denne mulighed bliver brugt bredt rundt om i landets kommuner. Det er dog ikke i alle tilfælde, kommunerne har brugt/bruger den. Men den anses af kommunerne som et vigtigt redskab, der kan anvendes som sikkerhed for deres udstedelse af kredit/lån.

I forbindelse med lovforslagets ophævelse af fremtidige muligheder for tilslutnings- og forblivelsespligt fjernes denne sikkerhed for kommunerne.

Det kan sætte et væsentlig stop for kommunernes villighed til at stille sikkerhed for lån, da de nu ikke længere kan få sikkerhed for lånene via tilslutnings- og forblivelsespligt.

Hvis en kommune alligevel vil stille kommunegaranti for et fjernvarmeprojekt via Kommunekredit, så vil det blive til en væsentlig højere garantiprovision end den nuværende, der i princippet følger markedsrenten. Dette vil betyde en væsentlig forhøjelse af omkostningerne ved et fjernvarmeprojekt, som fjernvarmebrugere skal betale.

Spm.: Dansk Fjernvarme vil gerne spørge til om Energi, Forsynings- og Klimaministeriet har undersøgt, hvad en ophævelse af tilslutnings- og forblivelsespligt vil betyde for kommunernes sikkerhed ved udstedelse af kommunegaranti i forbindelse med fjernvarmeprojekter?

Spm.: Dansk Fjernvarme vil i den forbindelse gerne spørge til om Energi, Forsynings- og Klimaministeriet har undersøgt, hvad en ophævelse af tilslutnings- og forblivelsespligt vil betyde for størrelsen af garantiprovisionen?

Spm.: Dansk Fjernvarme vil i den forbindelse gerne have oplyst om Energi, Forsynings- og Klimaministeriet har undersøgt, hvad det betyder for "et Danmark i balance", hvis muligheden for at optage lån gennem Kommune Kredit forsvinder, og fjernvarmeselskaberne skal optage lån gennem realkreditselskaberne? Kommune Kredit yder lån uden hensyn til geografisk placering; det gør realkreditselskaber og banker ikke.

Udtrædelsesvilkår af fjernvarmforsyningen

Der har indtil for nogle få år siden været en god praksis omkring en forbrugers udtrædelse af fjernvarmforsyningen, hvor forbrugeren har "ryddet op efter sig selv". Det vil

sige, at den pågældende forbruger har betalt omkostningerne ved afbrydelse af stikledning og lignende, samt at forbrugeren har betalt sin andel af den resterende gæld i fjernvarmeselskabet. Betaling af udtrædelsesgodtgørelse er langt fra så godt for fjernvarmeselskabet, som det er, hvis kunden forbliver kunde, da det har betydning for såvel de fremadrettede muligheder for nyinvesteringer, men også for udnyttelse af varmekapaciteten. Men det betyder, at forbrugeren udtrædelse ikke har haft helt så ødelæggende økonomiske konsekvenser som det ellers kunne have haft for de tilbageværende forbrugere. Imidlertid har Forsyningstilsynet (tidligere Energitilsynet) fastholdt en praksis på området, der betyder, at forbrugeren kun skal betale sin andel af den resterende gæld, når følgende betingelser er opfyldt:

- Fjernvarmeselskabet må ikke være økonomisk veldrevet.
- Den ledigblevne kapacitet må ikke kunne afsættes til anden side i det eksisterende forsyningsnet.

Denne praksis har stor betydning for fjernvarmeselskabernes økonomi. Det skal tilføjes, at det endnu ikke er tydeligt angivet af Forsyningstilsynet, hvornår et fjernvarmeselskab kan anses af værende økonomisk veldrevet, eller ikke.

Denne praksis betyder de facto, at fjernvarmeforbrugere kan forlade fjernvarmeselskabet uden at betale deres del af gælden, indtil fjernvarmeselskabet ikke længere kan anses at være økonomisk veldrevet, hvilket uden tvivl vil være ensbetydende med meget høje varmepriser.

Det er Dansk Fjernvarmes klare vurdering, at der er stor retslig usikkerhed vedr. spørgsmålet om forbrugeraftalelovens anvendelse på varmeområdet. Sammenholdt med Forsyningstilsynets nuværende praksis er det vores forventning, at det vil være de tilbageværende forbrugere i fjernvarmeselskabet, der skal kæmpe med at betale af på den gæld, der blev optaget, da der var flere forbrugere i fjernvarmeselskabet.

Erfaringer blandt fjernvarmeselskaberne understøtter dette, idet det primært er de økonomisk ressourcesterke forbrugere, der vil forlade et selskab først. Dermed er det de ressourcetsvage forbrugere, der bliver ladet tilbage i stikken med selskabets gæld.

For de selskaber der fremover vil være lukningstruede, vil det dermed være op til de tilbageværende (ressourcetsvage) forbrugere at rydde op i både selskabets gæld og bekoste afvikling af selskabet.

En ophævelse af forbrugerbindingerne for nye forbrugere vil også være med til at forstærke den tendens, at der i de mindre bysamfund vil være en restgruppe tilbage, der vil hænge på gæld mv., i de tilfælde, hvor økonomien i selskabet senere hen gradvis forringes.

Konsekvenserne af en ophævelse af kommunernes muligheder for at pålægge forbrugerbindinger afhænger desuden af, i hvilket omfang fjernvarmeselskaberne i stedet kan

binde forbrugerne i abonnementsordninger og/eller ved vilkår for udtrædelse, så forbrugernes betalinger til finansiering af selskabernes investeringer kan fordeles over længere perioder. Der bør så vidt muligt skabes klarhed over, hvilke muligheder selskaberne har for at sikre finansieringen på denne måde – og hvis det ikke kan lade sig gøre, bør det fremgå, at disse usikkerheder gør det svært at vurdere konsekvenserne af forslaget.

Spm.: Har Energi, Forsynings- og Klimaministeriet gjort sig tanker om, hvordan den potentielle lukningsproces for et fjernvarmeselskab vil/bør se ud, og hvordan vurderer Energi, Forsynings- og Klimaministeriet det undgås, at det er de resourcesvage forbrugere, der potentielt hæfter for et fjernvarmeselskabs gæld?

I forhold til ovennævnte praksis fra Forsyningstilsynets side er der behov for, at loven bliver tilpasset, så fjernvarmeselskaberne har mulighed for at opkræve udtrædelsesgodtgørelse fra starten. Dette vil være med til at sikre, at alle kunder 'rydder op efter sig selv' og at ingen sidder tilbage med andres gæld.

Det foreslåede stop for nye pålæg af tilslutnings- og forblivelsespligt per 1. januar 2019 vil alt andet lige øge fjernvarmeværkernes økonomiske risiko ved investering i nye distributionsområder. Omvendt ses der ikke med lovforslaget at være lagt op til nogen lempelse af den forsyningspligt, som fjernvarmeværkerne har over for ejendommene i et godkendt forsyningsområde efter projektbekendtgørelsens § 9, stk. 1.

Den økonomiske risiko understreges også af, at der fortsat er en vis juridisk usikkerhed om, hvorvidt forsyning med fjernvarme trods forsyningspligten er underkastet det korte opsigelsesvarsel på i alt 6 måneder efter forbrugeraftalelovens § 28, stk. 1, eller om fjernvarmekunderne fortsat kan bindes i 18 måneder, som det ellers er sædvanligt i sektoren.

Dansk Fjernvarme har på den baggrund indhentet et juridisk responsum, der vedlægges som bilag til dette høringssvar.

Det fremgår heraf, at den almindelige opfattelse er, at fjernvarmeværkerne efter en ændring af forbrugeraftaleloven i 2014 ikke længere er omfattet af forbrugeraftaleloven, og derfor fortsat kan aftale et opsigelsesvarsel på 18 måneder og fastholde et krav om udtrædelsesgodtgørelse, der omfatter kundens andel af restgælden i anlægget.

Samtidig anbefales det dog også, at usikkerheden om anvendelsen af forbrugeraftalelovens § 28, stk. 1, fjernes henset til de betydelige investeringer, der er forbundet med etablering af produktion og distributionsanlæg til kollektiv fjernvarme.

Responset indeholder konkrete forslag til, hvordan en sådan præcisering lovteknisk vil kunne foretages enten ved en ændring af bemyndigelsen i varmforsyningslovens § 20 d, stk. 2, eller ved udstedelsen af en ny bekendtgørelse med hjemmel i den eksisterende bemyndigelsesbestemmelse.

Dansk Fjernvarme kan i det hele henholde sig til disse forslag. Dog skal det tilføjes, at selvom udstedelsen af en ny bekendtgørelse formentlig vil kunne ske med hjemmel i den eksisterende bemyndigelse i varmforsyningslovens § 20 d, stk. 2, bør det i givet fald fremgå af bemærkningerne til det aktuelle lovforslag, at en sådan præcisering anses for nødvendig af hensyn til fjernvarmeverkernes fremtidige investeringsrisiko, hvis stoppet for nye pålæg af tilslutnings- og forblivelsespligt per 1. januar 2019 bliver en realitet.

Forsyningspligt hænger sammen med muligheden for tilslutningspligt

Tilslutningsbekendtgørelsens § 6 tilsiger, at "Kommunalbestyrelsen kan kun pålægge en ejendom tilslutnings- eller forblivelsespligt til et kollektivt varmforsyningsanlæg, såfremt forsyningsselskabet har forpligtet sig til at sikre ejendommen forsyningsmulighed fra anlægget, jf. dog stk. 3.

Projektbekendtgørelsens § 9 siger, at "*En varmedistributionsvirksomheds eller naturgas-distributions-selskabs ret til at forsyne et område som følge af godkendelse af et projekt efter §§ 7 eller 8 medfører forsyningspligt over for de ejendomme, der er beliggende i området, fra tidspunktet for kommunalbestyrelsens godkendelse, jf. dog stk. 2 og 3.*"

Fratager man kommunernes mulighed for at udstede tilslutnings- og forblivelsespligt, må de kollektive selskabers forsyningspligt også bortfalde. Selskabernes forsyningspligt har været betinget af, at kommunerne også kan udstede tilslutnings- og forblivelsespligt, hvis det har været nødvendigt for at sikre økonomien omkring forsyningspligten. I tanken om et frit marked må det også gælde, at leverandøren har fleksibilitet i måden at forsyne sine kunder på, ligesom kunderne frit kan vælge. Det må derfor være en logisk konsekvens, at selskabernes forsyningspligt bortfalder.

Problematisk energiramme i bygningsreglementet

Hvis målet er lige konkurrencevilkår mellem de forskellige former for rumopvarmning, skal Bygningsreglementets regler tilpasses, da henholdsvis fjernvarme og varmepumper ikke har samme vilkår under de nuværende regler.

Bygningsreglementets energiramme (bygningens maksimale energiforbrug) er siden den seneste opdatering pr 1. juli 2018 nem at overholde med en varmepumpe, men kan være svær at overholde med fjernvarme. Såfremt man ønsker fjernvarme, kan det være nødvendigt at investere i ekstra isolering, bedre vinduer og solceller på taget for at energirammen kan overholdes. Ligeledes giver arkitekter udtryk for, at de ikke kan overholde energirammen med fjernvarme for de bygningsdesigns, som de gerne vil lave på større byggerier.

Konsekvensen bliver i mange tilfælde, at bygherren fravælger fjernvarme på grund af denne ekstraomkostning og arkitektoniske begrænsning, selvom bygningen ligger i et fjernvarmeområde. Dette er allerede i dag en udfordring, da en bygherre kan søge om dispensation for tilslutningspligten, men i en fremtid uden tilslutningspligter vil det blive et stort problem for alle fjernvarmeselskaber. Fjernvarme vil i mange tilfælde blive fravalgt i

større byggerier, selvom det ville være den teknisk og økonomisk bedste løsning, hvis blot det var en mulighed for Bygningsreglementet.

Dansk Fjernvarme mener ikke, at det er rimeligt, at man vil sikre et frit valg af varmeforsyning, uden der også sikres lige konkurrencevilkår omkring bygherrerens og arkitekternes incitamenter til at vælge forsyningsteknologi.

Dansk Fjernvarme opfordrer til, at Bygningsreglementet ændres, så der er de samme krav til en bygnings klimaskærm uanset, hvilken forsyningsform bygningen har.

Spm.: Kan Energi-, Klima- og Forsyningsministeriet oplyse argumentet for at fastholde Bygningsreglementet som det er i dag i stedet for at ændre kravet til energirammen i Bygningsreglementet og lade kravet om bygningens dimensionerende transmissionstab være det styrende for alle bygninger?

En mere detaljeret diskussion af problemstillingen og forslag til løsning kan findes i Dansk Fjernvarmes sidste høringssvar til ændringer af Bygningsreglementet ([link til høringssvaret på Dansk Fjernvarmes hjemmeside](#)).

Administrativ ophævelse af eksisterende forbrugerbindinger

Med lovforslagets § 1 foreslås varmeforsyningslovens §§ 11-13 helt ophævet. Samtidig foreslås som ny § 10 i varmeforsyningsloven en delegationsbestemmelse, hvorefter energi-, forsynings- og klimaministeren, efter forhandling med de kommunale organisationer, kan fastsætte regler om tilslutningspligt. Af lovforslagets § 3, stk. 2, 2. pkt., følger, at de hidtil gældende regler bevarer deres gyldighed, indtil energi-, forsynings- og klimaministeren i medfør af § 10 udsteder nye regler, der helt eller delvist afløser de hidtil gældende regler. Af de særlige bemærkninger hertil fremgår, at energi-, forsynings- og klimaministeren i medfør af den foreslåede § 10 kan fastsætte bestemmelser om reguleringen af eksisterende forbrugerbindinger.

Dermed kan en senere ophævelse af eksisterende forbrugerbindinger vedtages administrativt (ved ophævelse af Energistyrelsens tilslutningsbekendtgørelse) og altså uden fornyet lovbehandling.

Når der – som ovenfor påpeget – er behov for at gennemføre en grundig analyse af konsekvenserne af yderligere ændringer i reguleringen af den kollektive varmeforsyning, finder Dansk Fjernvarme det særdeles bekymrende, hvis sådanne ændringer kan gennemføres administrativt og ikke bliver underkastet en ny lovbehandling i Folketinget. Dette vil nemlig have langt større konsekvenser for fjernvarmeselskabernes økonomiske grundlag.

2. Indregning af overskud i prisen for varme fra eldrevne varmepumper.

Side 13/16

Indregning af overskud i prisen for varme fra visse typer VE.

Det foreslås, at kommercielt installerede eldrevne varmepumper får mulighed for at indregne et overskud i varmeprisen, hvis varmepumpen leverer varme til et kollektivt varmforsyningsanlæg. Tilsvarende mulighed er i dag gældende for geotermiske anlæg, solvarmeanlæg og biogas- eller biomassebaserede varme- eller kraft-varme-værker.

Med indregning af overskud fraviges det traditionelt gældende hvile-i-sig-selv princip da de omfattede anlæg vil kunne optjene et overskud på almindelige kommercielle vilkår.

Det er Dansk Fjernvarmes holdning, at lovforslaget skal sikre fleksibilitet, så fjernvarmeselskaber enten kan etablere anlæg under hvile-i sig-selv eller i samarbejde med private aktører, hvor der indregnes et overskud.

Gasdrevne varmepumper og absorptionsvarmepumper vil ikke være omfattet af muligheden for at indregne et overskud uanset brændsel. Det bør overvejes at tillade indregning af overskud fra VE drevne varmepumper, f.eks. når den er drevet af varme fra biomasse eller biogas. Der bør således sikre ens vilkår og teknologineutralitet for alle VE-løsninger herunder at VE-fyrede absorptionsvarmepumper ligestilles med el-drevne.

Varmepumper, der udnytter overskudsvarme som varmekilde, bliver belastet af et forrentningskrav fra den kommercielle leverandør samt en afgift på overskudsvarmen, som desværre ofte vil gøre projekterne urentable. Derfor mener vi, at overskudsvarmeafgiften bør lempes eller fjernes for at sikre udnyttelsen af overskudsvarme i forbindelse med varmepumpeprojekter.

I forslaget står, at formålet med ændringen er at ligestille eldrevne varmepumper med anden VE samt industriel overskudsvarme samt at sikre ensartet incitament til at investere i eldrevne varmepumper som i de øvrige VE-kilder.

Reelt betyder det, at kommercielle aktører som Ørsted kan få mulighed for at tjene penge på at levere varme fra varmepumper til fjernvarmeselskaber, hvis eneste reelle værn er substitutionsprisen. Dansk Fjernvarme kan generelt tilslutte sig en regeludformning, der øger investeringslysten i eldrevne varmepumper til et kollektivt varmforsyningsanlæg.

En mere effektiv og mere rimelig model til at få etableret flest mulige varmepumper til kollektiv varmforsyning, er, at partnerne – dvs. både den kommercielle og fjernvarmeselskabet – frit skal kunne aftale priser og leveringsforhold inden for rimeligheder og prisloftet. Herved vil begge parter kunne opnå ligeværdige fordele af investeringer i kollektive varmepumpeprojekter. Dette system svarer til det gældende i varmforsyningsloven for leverancer af varme fra centrale biomassekraftvarmeværker. Dette koncept vil også kunne anvendes på aftaler mellem en virksomheds salg af overskudsvarme til et fjernvarmeselskab. Både substitutionsprisen, som er forbrugerens værn mod urimelige priser og det forhold, at begge parter vil kunne opnå fordele, vil sikre maksimal udbredelse af kollektive varmepumper.

Lovforslaget skelner ikke mellem adskilte kommercielle virksomheder, der kan levere varme til et fjernvarmeselskab og forsyningselskaber / netselskaber alene med spids- og reservelast indenfor et sammenhængende fjernvarmesystem. I disse forhold bør de almindelige omkostningsbestemte prisvilkår gælde.

Det anføres tværtimod i forslaget at "Det er forventningen at varmepumper alene vil blive installeret af kommercielle aktører, hvor produktionsprisen er under substitutionsprisen, og at den kommercielle aktør oftest vil sætte varmeprisen inkl. overskudsindregning en smule under substitutionsprisen".

Overskuddets størrelse er som udgangspunkt underlagt fri aftaleret. Dog kan det ikke sættes højere end substitutionsprisen hvilket dog altid er et fiktivt tal til debat. Desuden er bestemmelsen underlagt de almindelige indgrebsbeføjelser i VFL § 21, stk. 4 og 5. Energitilsynet kan således gribe ind hvis prisen må anses for urimelig.

Hvis varmforsyningselskabets andre produktionsmuligheder er begrænsede, vil prisen således kunne sættes væsentligt højere end de reelle produktionsomkostninger. Det beregnede overskud skal efter VFL § 21, stk. 4 være rimeligt, men begrebet "rimeligt overskud" er endnu ikke defineret. Dansk Fjernvarme mener derfor, det bør sikres, at den kommercielle leverandør agerer effektivt ved køb af varer og ydelser, og at der sker en rimelig deling af udbyttet og optimeringer som f.eks. lavere temperatur i ledningsnettet i fremtiden.

3. Pligtmæssig digital kommunikation.

Der er i lovforslaget forslag til en ny paragraf - § 25 a. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at kommunikation om forhold, som er omfattet af denne lov, bestemmelser fastsat i henhold til loven eller EU-retsakter om forhold omfattet af loven, skal ske digitalt. Ministeren kan herunder fastsætte regler om anvendelse af et bestemt digitalt system og om fritagelse for obligatorisk anvendelse for visse grupper af personer og virksomheder.

I dag er der krav om, at al anmeldelse til Forsyningstilsynet sker gennem portalen ENAO. I forhold til klager til Ankenævnet på Energiområdet foregår de fleste sager også der digitalt. Det bakker Dansk Fjernvarme op om, da der er muligheder for at undtage enkelte kunder fra at kommunikere digitalt, hvis der er behov for dette.

Dansk Fjernvarmes medlemmer har ligeledes et stort behov for at kunne kommunikere digitalt med deres kunder. Der er behov for et sikkert system, der sikrer bedre, hurtigere og billigere korrespondance med kunderne end de muligheder som selskaberne har i dag. I dag kan selskaberne bede om en e-mailadresse – men der er ingen pligt for kunden til at opretholde den e-mailadresse. Selskaberne kan bruge Post Nord. Det er en omkostningstung og usikker løsning – og i forhold til kundeservice er den mangelfuld. Mange steder kommer der alene post en gang om ugen, hvilket betyder at f.eks. rykkerbreve

med en frist på 10 dages betaling ofte ikke engang er modtaget af kunden ved udløb af betalingsfristen.

Side 15/16

Dansk Fjernvarmes medlemmer har ønske om at kunne bruge E-boks. Men for at kunne bruge E-boks, er der behov for at have kundernes CPR-nummer. Det kan opnås gennem samtykke, men samtykker er besværlige at indhente og kan kaldes tilbage. Det vil give selskaberne en masse unødigt administration uden at have et system, der kan anvendes på næsten 100 pct. af kunderne.

Behov for lovhjemmel - CPR-numre ved kundeforhold

Dansk Fjernvarme ønsker at det hjemles i lov, at kunder hos varmeforsyningsselskaberne har pligt til at afgive deres CPR-nummer ved oprettelsen som kunde. I dag kan fitnesscentre, mobilselskaber m.m. alle kræve CPR-nummeret oplyst, hvis der er tale om et løbende abonnement. Ønsker kunden ikke at oplyse dette, kan kunden nægtes et abonnement – også selvom der sker forudbetaling og selskabet derfor ingen risiko løber på kunden. Det er ikke muligt for fjernvarmeselskaberne. Fjernvarmeselskaberne kan ikke stille dette krav på trods af, at der er et løbende abonnement, hvor der ikke er tale om forudbetaling, og hvor der efter Energiankenævnets praksis først kan lukkes for varmen, hvis der ikke er betalt 2-3 fakturaer i træk, og kunden derefter ikke vil betale eller ønsker at stille sikkerhed for fremtidig levering af varme.

Muligheden for brug af E-boks effektiviserer forsendelse af post mellem virksomheder og postmodtagerne. Der er betydelig færre udgifter til porto, der er bedre og sikker service, og samtidig lavere belastning af miljøet. E-boks er en "sikker mail" – som der nu er krav fra Datatilsynet om, at alle private virksomheder som sender fortrolige oplysninger skal anvende fra 1. januar 2019.

Der stilles effektiviseringskrav overfor selskaberne i den kommende regulering, selskaberne skal være konkurrencedygtige overfor andre forsyningsformer. Fra regeringens side lægges der op til at afskaffe hindringer for brug af nettet, og regeringen vurderer, at Danmark kan opnå en gevinst på 87 mia. kr. i udvalgte sektorer allerede i 2025 ved i højere grad at udnytte de nyeste teknologier. Hvis danske fjernvarmeselskaber skal være med til opnå den gevinst, der er ved digitaliseringen, er der behov for, at muligheden for at digitalisere kommunikationen mellem kunder og fjernvarmeselskaber bliver reel og det gør den alene, hvis selskaberne kan få adgang til at bruge E-boks. For at bruge E-boks er der behov for lovhjemmel til at kræve CPR-nummer i forbindelse med aftale om fjernvarmelevering.

Konsekvenser af forslaget er ikke grundigt vurderet i lovbemærkningerne

Det er Dansk Fjernvarmes grundlæggende vurdering af lovforslaget, at der ikke er foretaget en grundig vurdering af konsekvenserne ved dette lovforslag omkring ophævelse af muligheden for fremtidige forbrugerbindinger.

De eneste forventede virkninger, som er omtalt i lovberøringerne, er at ophævelsen af kommunernes muligheder for at anvende forbrugerbindinger forventes *"at sikre et øget fokus på gennemførelsen af rentable projekter, da udbygningen med fjernvarme fremover kun vil ske, hvor selskabet vurderer, at der er tilstrækkelig god forretningsmodel til, at man kan fastholde kunderne på markedsvilkår"*, og at ophævelsen desuden vil *"medvirke til udjævne den forskel i valgmuligheder inden for varmeforsyning, som borgere i forskellige kommuner kan opleve"*.

Desuden fremgår det, at forslaget ikke har økonomiske eller administrative virkninger for kommunerne, og at konsekvenserne for fjernvarmeselskaberne ikke er vurderet, da fjernvarmeselskaberne ikke opfylder definitionen for at blive medtaget i en vurdering af konsekvenser for erhvervslivet. Miljømæssigt vurderes forslaget ikke at have væsentlige konsekvenser, selv om det *"kan betyde, den kollektive varmeforsyning udbygges i mindre grad"*.

Konsekvenserne af forslaget er – som det fremgår – ikke særligt grundigt vurderet i lovberøringerne. Desuden er bemærkningernes fokus især på konsekvenser for konkurrencen og forbrugernes frie valg, mens konsekvenserne ift. de oprindelige formål med reglerne ikke er vurderet. Formålet med de eksisterende regler om tilslutnings- og forblivelsespligter har således ikke i sig selv været at begrænse forbrugernes frie valg, men derimod at give kommunerne muligheder for at tilrettelægge og tilvejebringe finansiering af samfundsøkonomisk og miljømæssigt fornuftige løsninger, og at sikre også svage forbrugere en stabil og økonomisk varmeforsyning.

Med venlig hilsen

Kim Mortensen Direktør
Dansk Fjernvarme
kmo@danskfjernvarme.dk
Mobil +45 40 21 22 20

Bilag 1

Internt/fortroligt

NOTAT

STILLINGEN UDEN PÅLÆG AF TILSLUTNINGSPLIGT I LUND, HATTING OG GEDVED

1. BYRÅDETS MULIGHEDER MED HENSYN TIL AT PÅLÆGGE TILSLUTNINGSPLIGT

Indtil videre gælder reglerne om pålæg af tilslutningspligt uændret.

Indtil der måtte komme en lovændring, kan byrådet derfor behandle sådanne sager og pålægge tilslutningspligt.

Ud fra den politiske stemmeaftale forventes det, at muligheden for at pålægge tilslutningspligt ophører pr. 1. januar 2019.

Der fremgår ikke noget om, hvilke overgangsregler der kan blive tale om.

Det må antages, at byrådet i hvert fald kan behandle sagen og træffe beslutning om tilslutningspligt, hvis beslutningen træffes inden 1. januar 2019. Det kan først ses, når lovforslaget fremsættes, om der vil blive arbejdet med en overgangsregel, så fx projekter om pålæg af tilslutningspligt, som er indgivet før 1. januar 2019, kan færdigbehandles, eller om overgangsreglen bliver mere skarp.

Byrådet kan vælge at pålægge tilslutningspligt, hvis det indsendte projekt opfylder de forskellige krav til et sådant projekt, herunder at det må anses for samfundsøkonomisk fordelagtigt at pålægge tilslutningspligt i disse områder.

Selvom betingelserne er opfyldt, har en kommune dog ikke forpligtelse til at godkende et projekt efter varmemforsyningsloven. En sådan pligt til at godkende et projekt findes kun i ganske særlige tilfælde, der ikke er omfatter pålæg af tilslutningspligt.

Kommunen kan derfor af politiske grunde vælge ikke at godkende projektet og dermed ikke pålægge tilslutningspligt.

Kommunen har således ikke i forbindelse med godkendelsen af det store projekt forpligtet sig til at pålægge tilslutningspligt.

Det foreliggende projekt om varmforsyning af bl.a. de nævnte tre områder er heller ikke betinget af, at der pålægges tilslutningspligt.

Hvis byrådet benytter det halve år, man landspolitisk har givet kommunerne til at pålægge yderligere tilslutningspligt, til at pålægge tilslutningspligt i de tre områder, vil der stadig i disse områder være de samme muligheder for individuel fritagelse som ved de tidligere pålæg, jf. i det hele reglerne om fritagelse i tilslutningsbekendtgørelsen.

2. FJERNVARME HORSENS' STILLING EFTER VARMEFORSYNINGSLOVEN, HVIS DER IKKE PÅLÆGGES TILSLUTNINGSPLIGT I DE SIDSTE TRE OMRÅDER

2.1 Stillingen vedrørende det hidtidige projekt om varmforsyning og opførelse af blok 2

Det allerede godkendte projekt om varmforsyning i bl.a. de tre områder og om opførelse af flisblok 2 er uændret gældende, uanset om Horsens Kommune vælger at pålægge tilslutningspligt i de nævnte tre områder eller ikke pålægger en sådan tilslutningspligt.

2.2 Udrulning af fjernvarme til de 3 områder

Det er Fjernvarme Horsens' forventning, at hvis der ikke pålægges tilslutningspligt, vil tilslutningen til fjernvarme i de tre områder blive afgørende mindre.

Der vil derfor ikke være økonomisk grundlag for at føre fjernvarmen ud i disse områder.

Med tilslutningspligt er Fjernvarme Horsens sikret, at de nye forbrugere over tid betaler de faste omkostninger ved udbygningen via den faste afgift for varmen. Den faste afgift skal betales, når der tilslutningspligt, uanset om der aftages varme og hvor meget. Meningen hermed er netop at sikre grundlaget for de nødvendige investeringer i fx at føre fjernvarme frem.

Det er ikke et tilstrækkeligt til at sikre det økonomiske grundlag for en udrulning til de tre områder, at mange forbrugere på forhånd forpligter sig til at blive tilsluttet. En sådan aftale kan forbrugere opsige med 1 måneds varsel, når der er gået 5 måneder fra aftalens indgåelse, jfr. forbrugeraftalelovens § 28. Forbrugere vil derfor hurtigt kunne opsige aftalen og fragå den, og sandsynligvis endda før fjernvarmen er nået frem.

Det fører til en stor risiko for sådanne investeringer, som de hidtidige fjernvarmebrugere i Fjernvarme Horsens ikke bør påføres.

Den usikkerhed, der ville blive, ville endvidere føre til, at hidtidige varmeinstallationer, der skulle udskiftes inden for disse tre områder inden fjernvarmen ville

når frem, og som ellers ville være blevet ændret til fjernvarme, af ejeren ændres til andre alternativer med den virkning, at mulighederne for betydelig tilslutning til fjernvarme yderligere forringes.

Selvom Fjernvarme Horsens fsv. har det samme formelle grundlag som hidtil for at tilbyde løsninger med hensyn til gasfyr mv. og andre midlertidige løsninger, vil det ikke være forretningsøkonomisk forsvarligt at tilbyde varme forbrugere i de tre områder sådanne løsninger, hvis der ikke pålægges tilslutningspligt.

3. FLISBLOK 2

3.1 Projektforslagets bestemmelser

Med det godkendte projekt er etablering af flisblok 2 godkendt. Det kan af projektforslaget ses, at det forventes, at flisblok 2 producerer varme fra og med 2021.

Under punkt 4.3.1 er det i projektet anført, at de 30 MW idriftsættes i 2021 "i takt med udbygningstakten".

Under punkt 5 "Tidsplan" er det kun anført, at "realisering vil ske i perioden 2017 til 2022."

Det er således angivet i projektet, at flisblok 2 etableres i takt med udbygningstakten. Der kan således ikke siges at foreligge en skarp grænse for, hvornår flisblok 2 skal være etableret, selvom det forudsættes at være sket inden udgangen af 2022.

3.2 Reglerne i projektbekendtgørelsen

Efter den for projektet gældende bekendtgørelsen fra 2014 (og i øvrigt også efter den nugældende projektbekendtgørelse) skal der i et projekt angives tidsplan, og når det drejer sig om gaskonvertering, også konverteringsforløbet.

Godkendelsen omfatter imidlertid efter § 27 ikke en tidsplan, men en "tidsfølge". Det er endvidere angivet i § 27, stk. 2, at kommunen som et vilkår for godkendelse af projekt kan sætte en tidsfrist for påbegyndelse og også en tidsbegrænsning af godkendelsen.

Kommunen har således direkte hjemmel i projektbekendtgørelsen til som vilkår for godkendelsen af projektet at sætte skarpere tidsgrænser, både for hvornår anlæggene skal påbegyndes etableret, og for hvor længe projektet vil være gældende som godkendt, og derfor hvor længe det kan bruges til at etablere anlæg.

3.3 Godkendelsen

Horsens Kommune har ikke benyttet sådanne vilkår i forbindelse med godkendelse af projektet. Når der er sådanne muligheder, og de ikke er benyttet, taler dette for, at den godkendte "tidsfølge" skal forstås mindre håndfast.

3.4 Vurdering

Det er klart, at begrebet "tidsfølge" indebærer, at der fastlægges en rækkefølge for, hvorledes anlæggene skal etableres – i hvert fald overordnet.

Heri ligger i forhold til blok 2 imidlertid kun, at blok 2 skal etableres, når der er behov på grund af tilslutning af varmekonsumenter.

Det er klart, at de forudsatte etableringstidspunkter også har betydning for de samfundsøkonomiske beregninger, der foretages. Disse foretages dog under alle omstændigheder ud fra et forventet forløb. Den omstændighed, at man er nødt til at gøre en række forudsætninger i forbindelse med beregning af samfundsøkonomien, kan ikke føre til, at man dermed fastlåser etableringstidspunktet.

Det angivne, forventede etableringstidspunkt for blok 2 synes således ikke at være en absolut frist.

Det må derfor antages, at det er muligt for Fjernvarme Horsens at udskyde etableringen af blok 2 – i hvert fald i en del år, og at det stadig vil være muligt på dette senere tidspunkt at etablere blok 2.

Der gælder således netop ikke nogen tidsbegrænsning af godkendelsen af projektet.

3.5 Undladelse af at opføre blok 2

Hvis man tænker sig, at blok 2 aldrig bliver opført, kan det heller ikke kræve et projekt om nedlæggelse af blok 2 som varmemærskildes kilde, da den jo ikke er opført.

Noget andet er, at hvis man senere ønsker at etablere andre varmekilder, vil det være naturligt for kommunen i forbindelse med godkendelsen at kræve en afklaring af, om blok 2 også skal opføres, eller om disse varmekilder helt eller delvist skal træde i stedet for blok 2.

3.6 Etapevis opførelse af blok 2

Blok 1 er opført med 2 kedler. Det er derfor sandsynligvis muligt at opdele blok 2 i etaper, så man først opfører 1. kedel og herefter 2. kedel. Projektet giver retligt grundlag for en sådan opførelse af blok 2 i etaper.

3.7 Kapacitet og eventuel ændring heraf

Et af de elementer, der udtrykkeligt godkendes med godkendelsen af et projektforslag, er anlæggets kapacitet.

Hvis man derfor når til, at anlægget kun skal etableres med 2/3 kapacitet, og anlægget dermed bliver anderledes og ikke kan siges at være en etape i etableringen af det fulde anlæg, vil denne ændring kræve et nyt projektforslag.

Godkendes et sådant nyt projektforslag ikke, vil de hidtidige bestemmelser om kapacitet fortsat være gældende.

Det er også muligt – fx i forbindelse med et evt. projekt om udnyttelse af overskudsvarme – at ændre kapaciteten på flisblok 2, så sådanne forhold behandles samlet i projektforslaget.

Afgørende for, om et projektforslag om ændring af blok 2 – uanset om det er i forbindelse med andre anlæg eller ej – kan godkendes, er, om det er det samfundsøkonomisk mest fordelagtige alternativ.

Et sådant nyt projektforslag kan møde indsigelser fra fx naturgasselskabet, som også vil kunne klage over kommunens afgørelse.

4. FJERNVARMEFORSYNING AF DE TRE OMRÅDER

4.1 Projektforslaget

I projektforslaget fremgår det, at Gedved, Hatting og Lund forudsættes konverteret i 2021.

Det er de sidste områder, der forudsættes konverteret.

I punkt om "Tidsplan" anføres det, at realisering vil ske i perioden 2017 til 2022, og at det endvidere forventes, at alle individuelle forbrugere er konverteret i 2022. Konverteringstidspunktet kan imidlertid ligge væsentligt senere – også selvom der pålægges tilslutningspligt.

Der er tale om en samfundsøkonomisk forudsætning om hurtig tilslutning.

Den tidsplan, der skal være i projektet, går imidlertid kun ud på at føre fjernvarme frem til de nævnte områder i 2021.

4.2 Vurdering

Som nævnt ovenfor er det, der godkendes i projektet, imidlertid ikke tidsplanen, men en "tidsfølge". Med hensyn til tidsfølge er det i hvert fald rækkefølgen, så de tre nævnte områder konverteres efter de øvrige.

Det er som også nævnt ovenfor muligt for kommunen for at sætte vilkår for godkendelse af projektet med hensyn til tidsfrist og påbegyndelse og en tidsbegrænsning af godkendelsen.

Disse vilkår er heller ikke brugt med hensyn til fremførelse af fjernvarme til disse tre områder.

Disse projektmæssige regler kunne derfor tale for, at projektet kan benyttes til at fremføre fjernvarme, også på et senere tidspunkt end 2021, ligesom der ikke ville være noget til hinder for, at man vælger at føre fjernvarme frem til et af

områderne før de andre. Det kan ikke anses for at være en afgørende del af tidsfølgen, at det skulle ske samtidigt i de tre områder, hvis der fx kun er grundlaget for tilslutning i et område.

I de områder, hvor der allerede er naturgas, er de til naturgas tilsluttede kunder berettigede til at modtage naturgas fra naturgasselskabet og kan derfor ikke afskæres herfra.

4.3 Betydningen af forsyningspligt

Nye kunder har ikke krav på at blive tilsluttet naturgas, da godkendelsen af projektforslaget om konvertering medfører, at forsyningspligten er overgået til fjernvarmeselskabet.

I det omfang, der ikke bliver tale om tilslutningspligt, fremgår virkningen af forsyningspligten af projektbekendtgørelsen fra 2014, § 9.

Efter § 9, stk. 1, overgår forsyningspligten på tidspunktet for kommunalbestyrelsens godkendelse.

Efter § 9, stk. 2, kan varmedistributionsvirksomheden dog udskyde forsyningen af en ejendom i forsyningsområdet, når bruger- og selskabs- eller samfundsøkonomiske hensyn tilsiger det.

Fjernvarme Horsens kan derfor som udgangspunkt udskyde opfyldelsen af forsyningspligten.

Samtidig findes der dog en væsentlig regel i § 9, stk. 2, 2. punktum, hvorefter forsyning af en ejendom, som ønsker at blive forsynet, skal finde sted, når der er forsyningsmulighed, dog senest fem år efter kommunalbestyrelsens godkendelse af projektet.

Dette gælder også bestående ejendomme med fx naturgas eller anden opvarmingsform.

Projektet om fjernvarme i de tre områder er godkendt i oktober 2015.

Ejendomme i de tre områder, som ønsker fjernvarmeforsyning, har derfor retligt krav på at blive tilsluttet fjernvarmeforsyningen senest i oktober 2020.

Fjernvarme Horsens vil derfor kunne blive tvunget til at tilslutte fjernvarmebrugere i de tre områder fra slutningen af 2020, hvis projektet om fjernvarmeforsyning i de tre områder er uændret gældende.

Projektet har i øvrigt forudsat tilslutningspligt. Hvor der pålægges tilslutningspligt har nybyggede ejendomme krav på at blive tilsluttet straks.

For øvrige ejendomme gælder også ved tilslutningspligt stadig de almindelige regler i projektbekendtgørelsens § 9, stk. 2, om tilslutning senest fem år efter

godkendelsen af projektet, dvs. fra godkendelsen af projektet om fjernvarmeforsyning.

4.4 Ophør af forsyningspligten

Ifølge vejledningen til projektbekendtgørelsen må et forsyningselskab, der ikke ønsker at opfylde en sådan pligt - dvs. efter de 5 år - sørge for forinden at ændre områdeafgrænsningen og tage de områder ud, man ikke alligevel vil forsyne inden for de 5 år.

Det er klart, at hvis man på denne måde tager områder ud, ophører forsyningspligten efter varmemforsyningsloven.

Et projekt om at tage områder ud må i øvrigt kræve, at det er det samfundsøkonomisk mest fordelagtige. Dette spørgsmål må imidlertid vurderes ud fra de forventninger, der på tidspunktet for godkendelse af det nye projekt om ændret områdeafgrænsning er med hensyn til, hvilken tilslutning der bliver tale om og hvornår.

Behandlingen af et sådant projekt vil åbne for indsigelser fra fx gasselskabets side, ligesom kommunens afgørelse vil kunne påklages af gasselskabet.

5. KUNDER MED AFTALER OM FJERNVARMEFORSYNING

5.1 Indledning

I de pågældende tre områder er der ca. 460 forbrugere, som har underskrevet aftale om fjernvarmeforsyning.

Spørgsmålet er, hvorledes Fjernvarme Horsens er stillet i forhold til disse forbrugere.

Med hensyn til forsyningspligt efter varmemforsyningsloven kan henvises til bemærkningerne ovenfor under punkt 4.

Hvis området tages ud af områdeafgrænsningen for fjernvarme ved ændret projekt, eller hvis der godkendes et nyt projekt om senere tilslutning, er spørgsmålet, hvorledes retsstillingen er rent aftalemæssigt.

5.2 Den aftaleretlige grundlag

Ifølge den fremsendte standardaftale henvises der til Fjernvarme Horsens' hjemmeside med tidsplan. Det anføres, at man på hjemmesiden kan se, hvornår vi "efter planen" graver ud til fjernvarme på din vej.

Dette må også betyde, at denne planlægning kan ændres, da det beror på, hvad der er angivet på hjemmesiden og hvad der i øvrigt er af planer fra Fjernvarme Horsens' side.

I øvrigt går aftalen ud på, at den pågældende anmoder om at blive fjernvarme-forbruger og er indforstået med selskabets vedtægter og leveringsbestemmelser.

Der synes således ikke at være en særlig fast grænse for tilslutningstidspunktet.

Efter Fjernvarme Horsens' almindelige leveringsbestemmelers punkt 2.1 er det selskabet, der i det enkelte tilfælde afgør, om tilslutning kan finde sted.

Der kan etableres fjernvarmeforsyning, hvis tekniske og økonomiske hensyn ikke er til hinder herfor.

5.3 Vurdering

Der er dermed taget så betydelige forbehold, at sådanne forbrugere ikke kan anses at have retligt krav på at blive tilsluttet, hvis der fx sker en ændring af områdeafgrænsningen, så området ikke længere er med.

Dette må også gælde, selvom det er Fjernvarme Horsens, der foranlediger denne ændring. Ændringen skyldes netop de tekniske og økonomiske hensyn, der ikke må være til hinder for den pågældendes tilslutning.

Der er også tale om, at det netop er selskabet, der skal afgøre, at der ikke kan finde tilslutning sted.

Fjernvarme Horsens kan derfor næppe antages at ifalde ansvar over for sådanne forbrugere ved, at de ikke bliver tilsluttet.

Fjernvarme Horsens kan også henvise til, at det, som det fremgår af projektet, hele tiden har været meningen, at der skulle pålægges tilslutningspligt for at sikre det fornødne grundlag for en tilstrækkelig tilslutning. Der er således tale om ændrede forhold.

At Fjernvarme Horsens ikke ifalder ansvar, ændrer dog ikke på, at disse forbrugere stilles i en meget uheldig situation.

6. KUNDER MED AFTALER OM (SENERE) TILSLUTNING OG MED MIDLERTIDIG GASFYRSLØSNING ELLER ANDEN MIDLERTIDIG INSTALLATION

6.1 Kunder med en midlertidig løsning med hensyn til gasfyr eller andre varme-produktionsenheder

For en række kunder foreligger der aftaler om, at Fjernvarme Horsens stiller et gasfyr til rådighed for dem, mod at de til gengæld forpligter sig til at tilslutte fjernvarmen, når den kommer frem.

Hvis der foreligger aftaler af denne art i de pågældende områder, er spørgsmålet i tillæg til stillingen efter varmeforsyningsloven, hvilke forpligtelser Fjernvarme Horsens dermed har påtaget sig.

Aftalen om tilslutning går ud på, at tilslutning skal ske, når fjernvarmen kommer frem, og det er muligt at tilkoble sig.

Denne aftale kan ikke i sig selv føre til, at Fjernvarme Horsens er forpligtet til at tilkoble kunden, hvis fjernvarmenettet ikke bliver ført frem.

Aftalen går ud på, at Fjernvarme Horsens forpligter sig til at stille et gasfyr til rådighed, indtil det er muligt at blive tilkoblet. Hvis det må konstateres, at det ikke bliver muligt at blive tilkoblet, fordi området er taget ud af forsyningsområdet, bortfalder dermed en vigtig forudsætning for Fjernvarme Horsens' ydelse, hvilket er netop er beskrevet i aftalens punkt 1.1.

Det må derfor også antages, at Fjernvarme Horsens med et passende varsel må kunne opsigte aftalen om at stille gasfyr til rådighed.

6.2 Kunder med aftale om lån af en funktionsdygtig varmeproduktionsenhed, som ikke er gasfyr

Der er også udarbejdet en aftaletype til kunder, der ikke har gasfyr, men som i øvrigt ligger i et godkendt projektområde og gerne senere vil forsynes med fjernvarme.

Aftalerne er i det væsentlige parallelle med aftaler om gasfyr, idet der blot er tale om en anden type varmeenhed.

Også her må det antages, at aftalen ikke som sådan giver varmemeforbrugeren krav på at få fjernvarme, hvis denne i øvrigt ikke bliver ført frem i området.

Tilsvarende må det antages, at Fjernvarme Horsens har ret til at opsigte aftalen med et passende varsel, der dog ikke bør stille varmemeforbrugeren i en vanskelig situation.

6.3 Sammenfatning

Der er tale om ca. 25 kunder, der har en sådan løsning.

Fjernvarme Horsens vil kunne frigøre sig fra aftalerne, uden at det kan forventes at medføre ansvar for Fjernvarme Horsens.

Det ændrer dog ikke på, at der også her er tale om, at disse forbrugere stilles i en ganske uheldig situation.

7. OMRÅDER MED FJERNVARMEFORSYNING MED EN MIDLERTIDIG VARMEPRODUKTIONSENHED

7.1 Indledning

Der kan er tale om 3 udstykninger inden for de tre områder, hvor der efter aftale med en udstykker er blevet udlagt fjernvarmeledninger i området og er etableret en midlertidig containerløsning til selve varmeproduktionen. Disse ejendomme har indgået en sædvanlig aftale om tilslutning til fjernvarme og er i praksis tilsluttet Fjernvarme Horsens. Der er tale om ca. 53 ejendomme.

Der kan blive tale om, at flere ejendomme i disse udstykninger ønsker at blive tilsluttet.

Forskellen er, at der ikke er skabt ledningsforbindelse til de centrale varmeproduktionsenheder, hvorfor der er etableret midlertidig varmeproduktionsenhed i området. Der er så vidt ses ikke taget forbehold af nogen art i forbindelse med tilslutningen.

Der var et godkendt projekt om fjernvarme, da de forbrugerne fik tilbuddet, og tilslutning er sket fuldt lovligt.

Selvom der efter det oplyste er tale om nybyggede ejendomme, havde Fjernvarme Horsens ret til at udsætte forsyningen af disse ejendomme inden for den nævnte femårsgrænse.

Det er kun, hvor der er pålagt tilslutningspligt, at der er pligt til straks at forsyne nyopførte ejendomme.

De pågældende ejendomme er herefter opført indrettet til fjernvarme med unit mv.

7.2 Stillingen efter varmforsyningsloven

7.2.1 Godkendelse af et projektforslag om ophør

I forhold til varmforsyningsloven må det antages, at retsstillingen vil være på samme måde, som hvis man i øvrigt ved at ændre projekt vil lade fjernvarmeforsyning ophøre i et område.

Efter projektbekendtgørelsens bilag 1.1 kræver bortfald af anvendelsen af et distributionsnet et godkendt projekt, og nedlæggelse af et ledningsnet kræver derfor et godkendt projekt.

Et sådant projekt kan kun godkendes, fordi det er det samfundsøkonomisk mest fordelagtige, at ophøre med fjernvarmeforsyning.

7.2.2 Virkningen af et godkendt projektforslag om ophør

Et sådant godkendt projektforslag giver Fjernvarme Horsens en ret i forhold til varmforsyningsloven til at ophøre med forsyning.

Det er mere uklart, om der er en pligt til at ophøre med forsyningen og hvornår.

Når opførelse af et værk er godkendt i et projektforslag, er der således normalt ingen pligt til at realisere projektet. Det kan også udskydes temmelig længe.

Der er også eksempler på, at ophør med brug af en transmissionsledning er blevet udskudt i mange år, hvor det herefter måske er tvivlsomt, om man mange år efter stadig kan bruge det godkendte projekt som grundlag for et ophør.

Forholdene er imidlertid anderledes med hensyn til et distributionsnet.

Et projekt om etablering af et distributionsnet medfører forsyningsret, og i konsekvens heraf forsyningspligt.

Forbrugerne må antages at have krav på en afklaring af, hvem der har ret (og pligt) til at forsyne, hvilket den ovennævnte 5 års frist må ses som et udslag af.

Det vil være naturligt og hensigtsmæssigt, at man i et projekt om ophør af brugen af et distributionsnet anfører nærmere bestemmelser om, hvornår forsyningen kan ophøre, da der er et hensyn at tage til de tilkoblede forbrugere. De kan jo vanskeligt indrette sig med hensyn til andre løsninger, før det vides, om projektet godkendes.

Kommunen kan derfor vælge at indsætte vilkår af hensyn til de tilsluttede forbrugere.

Det må også være muligt at fastsætte i projektet, hvornår forsyningen ophører og skal ophøre.

Det kan have måske betydning for Fjernvarme Horsens' stilling over for forbrugerne ved ophøret.

7.3 Den aftaleretlige stilling

7.3.1 Aftalegrundlaget

Der står ikke noget i aftalen om fjernvarmelevering om muligheden for at Fjernvarme Horsens ophører hermed.

I de almindelige leveringsbestemmelser står der ikke noget om muligheden for at standse allerede påbegyndt fjernvarmelevering. Ifølge leveringsbestemmelsernes pkt. 3.6 har selskabet tværtimod pligt til at søge at opretholde en regelmæssig forsyning med fjernvarme.

Det må formodes, at der heller ikke i brochurerne har stået noget herom.

Der er heller ikke i Fjernvarme Horsens Ambas vedtægter nogen bestemmelse om at bringe varmeforsyningen til ophør i en sådan situation. Der er kun bestemmelser om opløsning af Fjernvarme Horsens Amba som sådan.

Der er således ikke bestemmelser eller forbehold i aftalegrundlaget, der giver Fjernvarme Horsens ret til at ophøre med fjernvarmeforsyningen.

Efter leveringsbestemmelserne skal Fjernvarme Horsens eventuelle ansvar bedømmes ud fra købeloven mv. Det vil også være det almindelige udgangspunkt.

Fjernvarme Horsens evt. ansvar skal derfor bedømmes ud fra principperne i købelovens § 24, der pålægger et strengt ansvar ved artsbestemte leverancer.

For at undgå ansvar skal der være tale om forhold, som sælger ved køkets afslutning ikke burde have taget i betragtning, såsom krig, indførselsforbud eller lignende.

7.3.2 Vurdering

Der bliver tale om en misligholdelse af forpligtelsen til at levere varme, og svaret vil skulle bedømmes ud fra de nævnte principper i købelovens § 24.

Fjernvarme Horsens havde ikke ved aftalens indgåelse sikret sig pålæg af tilslutningspligt og burde derfor have kunne forudse, at der eventuelt ikke ville blive opnået tilslutningspligt. Det er et forhold, som Fjernvarme Horsens kunne have taget forbehold om.

Der er heller ikke tale om et indgreb helt udefra, men om at Fjernvarme Horsens i givet fald ansøger om godkendelse af et projekt om ophør af fjernvarme, hvilket Fjernvarme Horsens ikke er forpligtet til.

At Fjernvarme Horsens, når projektet er godkendt, herefter er forpligtet til at ophøre med at levere varme, vil på denne baggrund have mindre vægt.

Der er derfor en betydelig risiko for, at der vil kunne være erstatningsansvar for Fjernvarme Horsens.

7.3.3 Eventuelt tab

Hvis Fjernvarme Horsens ved ophør med varmelevering måtte blive erstatningsansvarlig, er spørgsmålet, hvorledes et tab ville skulle opgøres.

Et tab vil kunne være de investeringer, der er afholdt forgæves. Det kan være tilslutningsbidrag mv og investering i en unit.

Selve installationen af centralvarme i bygningen vil sandsynligvis fortsat kunne være til nytte og vil derfor næppe være et tab.

8. OMRÅDER MED FJERNVARMELEDNINGER UDEN TILSLUTNING

Der kan også være tale om områder, hvor udstykkeren efter aftale med Fjernvarme Horsens har udlagt fjernvarmeledninger og betalt for disse, der endnu ikke er tilsluttet fjernvarmebrugere.

Hvis grundene er solgt, har køberne via grundprisen betalt for ledningsnettet, men vil ikke kunne blive tilsluttet fjernvarme.

Afhængig af de konkrete sager, kan der være risiko for at der bliver rejst krav mod Fjernvarme Horsens af grundkøberne, eller at grundkøberne rejser krav mod deres sælger, som så evt. rejser krav mod Fjernvarme Horsens.

Retsstillingen vil i høj grad bero på de konkrete aftaler og forhold, og er derfor tvivlsom og risikofyldt for alle parter.

I det omfang grundene ikke er solgt, er der tilsvarende risiko for at udstykkeren vil rejse krav mod Fjernvarme Horsens. Også en sådan sag vil bero på de konkrete aftaler og vil være tvivlsom og risikofyldt for begge parter.

9. STILLINGEN MED HENSYN TIL KOMMUNALE GARANTIER

De af kommunen stillede garantier er stillet ud fra forventede udgifter til konkrete projekter mv.

Hvis de pågældende områder ikke bliver forsynet med fjernvarme, vil de af Fjernvarme Horsens' udgifter, der er stillet garanti for, blive tilsvarende mindre.

De kommunale garantier falder dog ikke af denne grund væk af sig selv.

Horsens Kommune må imidlertid kunne revurdere grundlaget for garantierne.

Kommunen kan bede Fjernvarme Horsens om et revideret budget og kan herefter revurdere omfanget af garantierne.

Kommunen kan give meddelelse om denne revurdering til Fjernvarme Horsens og kan herefter kalde en del af garantistillelsen tilbage og også meddele dette til Kommunekredit.

Selvom garantistillelsen må anses for en begunstigende forvaltningsakt, er der tale om en ændring af grundlaget, som vil gøre det berettiget, at kommunen tilbagekalder en del af garantien.

Det er klart, at man i forbindelse med en revurdering af grundlaget for garantierne fra Fjernvarme Horsens kan fremlægge de supplerende oplysninger, der foreligger om budget og behov for garantistillelser, også selvom disse vedrører andre forhold.

Kommunen kan så tage disse oplysninger med i betragtning.

Hvis kommunen alligevel ville stille garanti for dette lånebehov, behøver der ikke formelt at blive tale om en tilbagekaldelse af garantien, men kun om, at grundlaget for, at kommunen har stillet garantierne, ændres.

Hellerup den 13 08 2018

Eigil Worm

NOTAT TIL HORSENS KOMMUNE

BETYDNINGEN AF ENERGIAFTALEN FOR FJERNVARME HORSENS OG FOR AKTUELLE OG POTENTIELLE FJERNVARMEFORBRUGERE I HORSENS

1. BETYDNINGEN AF ENERGIAFTALEN FOR FJERNVARME HORSENS

1.1 Indledning

Energiaftalen går ud på, at der vil blive gennemført en lovændring pr. 1. januar 2019, hvorefter det ikke længere vil være muligt at pålægge tilslutningspligt. (Det er muligt, at der bliver tale om overgangsregler.)

Energiaftalen går derimod ikke ud på, at mulighed for pålæg af tilslutningspligt allerede er bortfaldet.

Det projektforslag, der blev godkendt i 2015, om gaskonvertering i meget store dele af Horsens Kommune forudsatte, at der senere hen, i takt med at investeringerne skulle afholdes, ville blive pålagt tilslutningspligt for de enkelte områder.

Dette er også blevet tilfældet, bortset fra de tre sidste områder (Lund, Gedved og Hatting), hvor projektforslaget om pålæg af tilslutningspligt er indsendt, men endnu ikke er behandlet af kommunen.

Der blev i forbindelse med projektforslaget fra 2015 udarbejdet en tidsplan for investeringer og pålæg af tilslutningspligt, og ifølge denne tidsplan skal pålæg af tilslutningspligt for de sidste tre områder (Lund, Gedved og Hatting) behandles i efteråret 2018. Det er i overensstemmelse hermed, at projektet om pålæg af tilslutningspligt i disse tre områder er sendt frem til kommunen.

Energiaftalen er ikke til hinder for, at kommunen godkender pålæg af tilslutningspligt i de tre områder.

Et sådant pålæg vil være en opfølgning og afrunding af Horsens Kommunes energiplan og af det allerede godkendte projektforslag vedrørende konvertering til fjernvarme.

En sådan afrunding er ikke i strid med energiaftalen eller dens intentioner, idet energiaftalen netop går ud på, at man først vil ophæve muligheden for pålæg af tilslutningspligt pr. 1. januar 2019. Der er således givet fjernvarmeforsyningerne og kommunerne et halvt år til at afrunde foreliggende projekter og pålægge tilslutningspligt i perioden frem til 1. januar 2019.

Det er også muligt for kommunen at vælge ikke at pålægge tilslutningspligt i de sidste tre områder.

Hvis der ikke pålægges tilslutningspligt, vil dette have en række virkninger for Fjernvarme Horsens og aktuelle og mulige kommende fjernvarmeforbrugere.

1.2 Sammenfatning

Som det fremgår af notatet nedenfor, vil en eventuel beslutning om ikke at pålægge tilslutningspligt medføre, at der ikke udrulles fjernvarme til de sidste 3 områder. Det ville ikke være økonomisk ansvarligt over for andelshaverne og varmeforbrugerne, og der vil derfor ikke være grundlag for, at Fjernvarme Horsens udruller uden tilslutningspligt,

- da der ikke opnås tilstrækkelig sikkerhed for tilslutning
- da der dermed ikke opnås sikkerhed for betaling fra de 3 områder af de store investeringer, der skal til
- da der ikke kan opnås tilstrækkelig hurtig tilslutning
- da langsom tilslutning skader økonomien i projektet markant
- da så store investeringer ikke kan baseres på frivillig tilslutning, da forbrugerne kan sige op igen med en måneds varsel, og der derfor ikke er sikkerhed for at investeringerne vil blive betalt af de 3 områder
- da der ikke kan forventes en tilstrækkeligt høj frivillig tilslutning, også fordi usikkerheden om projektet vil få mange til at vælge andre løsninger i mellemtiden
- da Fjernvarme Horsens ikke bare kan se tiden an, men skal tage de tre projekter ud af varmeplanen i 2020, hvis man vil undgå forsyningspligt i de tre områder i slutningen af 2020 for enhver forbruger, der måtte ønske det, uanset beliggenhed og uanset hvor få, der er tale om.

Uden tilslutningspligt og dermed uden gennemførelse af de sidste 3 etaper, vil Fjernvarme Horsens være nødt til at opgive en række projekter. Det gælder to

konkrete projekter om udnyttelse af overskudsvarme. Fjernvarme Horsens har allerede indsendt det ene projekt om udnyttelse af overskudsvarme fra Hamlet Protein. Projektet bygger på, at de sidste 3 områder kommer med. Uden tilslutningspligt og dermed uden de 3 sidste områder, undermineres grundlaget for projektet.

Fjernvarme Horsens vil heller ikke fuldt ud kunne udnytte affaldsvarmen om sommeren og potentialet i fremtidige projekter, der er i støbeskeen, fx geotermi, Fjernvarme 45 mv vil ikke kunne udnyttes.

En række omkostninger til dimensionering ud fra de sidste 3 områder vil være afholdt forgæves, og økonomien forringes også som følge af mindre volumen.

De potentielle forbrugere i de tre områder stilles i en uheldig situation, også fordi Fjernvarme Horsens ikke længere vil kunne tilbyde midlertidige løsninger af forskellig art.

Nye udstykninger i de tre områder vil tilsvarende ikke kunne få fjernvarme.

Der er risiko for juridiske komplikationer mht. fx udstykninger, hvor udstykker har udlagt fjernvarmeledninger, både hvor ejendommene er tilsluttet en midlertidig varmeproduktion (containerløsning), og hvor der endnu ikke er sket tilslutning.

1.3 Andre muligheder

Fjernvarme Horsens kan ikke forsvare at belaste sine varmeforbrugere med risikoen ved udrulning af fjernvarme i de tre områder uden tilslutningspligt.

Hvis Horsens Kommune i kommunalt regi vil gennemføre varmeforsyning af de tre områder som kommunal fjernvarme med frivillig tilslutning, vil Fjernvarme Horsens være villig til at levere varmen til kommunen til brug i områderne til samme varmepriser som til sine egne varmeforbrugere og om ønsket levere service af nettene til kommunen til sin kostpris.

2. BETYDNINGEN FOR KONVERTERINGSPROJEKTET, HVIS DER IKKE PÅLÆGGES TILSLUTNINGSPLIGT I DE SIDSTE 3 OMRÅDER

Konverteringsprojektet går ud på at inddrage en række nye områder, hvilket kræver store investeringer i ledningsnet, produktionskapacitet mv.

Det er af afgørende betydning for økonomien i et sådant projekt, at der opnås stor tilslutning, og at tilslutning sker hurtigt.

For at opnå dette har tilslutningspligten afgørende betydning.

Når varmeforbrugerne ved, at de alligevel skal tilsluttes senest om ni år, er de i afgørende grad mere motiverede for at tilslutte sig fjernvarmen hurtigt, end hvis der ikke er nogen pligt til en sådan tilslutning før eller senere. Når der er

pligt til tilslutning senest om ni år, har Fjernvarme Horsens' kampagnetilbud om billig tilslutning, hvis det sker hurtigt, afgørende virkning.

Kombinationen af kampagnerabat for tilslutning og det forhold, at der er tilslutningspligt, så forbrugerne alligevel senere skal tilslutte sig, men uden rabat, betyder derfor, at der opnås stor tilslutning hurtigt.

Uden tilslutningspligt opnås disse virkninger ikke.

Det kan ikke forventes, at der uden tilslutningspligt vil blive tale om en tilstrækkelig tilslutning til, at det er økonomisk forsvarligt at udrulle fjernvarmen til de tre manglende områder.

Allerede den tvivl, det skaber, at der ikke er tilslutningspligt og derfor ikke er sikkerhed for, at der kommer fjernvarme, betyder, at mange forbrugere i mellemtiden, inden fjernvarmen ville kunne nå frem, vælger andre løsninger.

Fjernvarme Horsens kan derfor ikke tilbyde varmforsyning til nybyggerier, da man ikke ved, om fjernvarmen vil kunne nå frem. Det gælder også nye, større udstykninger.

Fjernvarme Horsens må også gøre forbrugere, der ønsker at tilmelde sig, opmærksomme på, at det jo ikke er sikkert, at fjernvarmen bliver etableret i området.

Varmeforbrugere, der skal udskifte de hidtidige varmeinstallationer, kan heller ikke tilbydes særlige ordninger, da dette ikke er forsvarligt, når man ikke ved, om der bliver tale om fjernvarmeforsyning.

Fjernvarmekunderne vil derfor vælge udskifte deres gasfyr og varmeinstallationer til andet end fjernvarme i den mellemliggende periode på grund af den usikkerhed, der opstår.

Der skabes på denne måde en negativ spiral, som gør, at usikkerheden i sig selv medfører, at der ikke vil være grundlag for tilstrækkelig tilslutning.

Fjernvarme Horsens kan ikke bare vente og se tiden an, da det allerede godkendte projekt indebærer, at Fjernvarme Horsens er pligtig til at forsyne de varmeforbrugere, der ønsker det, fem år efter godkendelsen, dvs. i 2020.

Det vil der ikke være økonomisk grundlag for uden den sikkerhed, som tilslutningspligten ville give.

Uden tilslutningspligt vil Fjernvarme Horsens derfor være nødsaget til at få ændret varmeplanlægningen og få taget de sidste tre områder ud af projektet, så disse ikke bliver fjernvarmeforsynet.

Et sådant projekt vil åbne for indsigelser fra naturgasselskabet side, ligesom naturgasselskabet vil kunne klage over kommunens afgørelse.

Fjernvarme Horsens har til opgave at sikre sine andelshavere og varmekonsumenter billig varme og kan ikke forsvare at påføre varmekonsumenterne i de øvrige områder den meget store økonomiske risiko, der ville være ved at udrulle fjernvarme til de tre områder uden tilslutningspligt og dermed uden sikkerhed for betaling af de faste omkostninger.

Det vil ikke være en tilstrækkelig løsning at få tilmelding fra et stort antal forbrugere i de tre områder. Sådanne forbrugere har mulighed for at opsiges med en måneds varsel, og kan sandsynligvis gøre det allerede før tilslutning er aktuel. Der vil derfor ikke være nogen sikkerhed for, at disse forbrugere rent faktisk kommer til at betale de faste omkostninger ved udrulning af fjernvarme i disse områder.

Ved tilslutningspligt skal de tilslutningspligtige varmekonsumenter betale den faste afgift, og der vil derfor være sikkerhed for, at disse varmekonsumenter før eller senere kommer til at betale de faste omkostninger ved udrulningen, uden at de hidtidige varmekonsumenter skal risikere at komme til at betale herfor.

Hvis der ikke pålægges tilslutningspligt, vil der derfor ikke være grundlag for at udrulle fjernvarme til de tre resterende områder, og der vil ikke komme fjernvarme i disse områder.

Gaskonverteringsprojektet vil stoppe med de områder, der allerede er pålagt tilslutningspligt.

Tilslutningspligt sikrer, at husejerne deltager i den grønne omstilling i Horsens Kommune, ved at de enten vælger fjernvarme, eller ved at de vælger en individuelt (grøn) løsning, i det omfang de har mulighed herfor.

3. BETYDNINGEN FOR FJERNVARME HORSENS AF, AT KONVERTERINGSPROJEKTET IKKE KOMMER TIL AT OMFATTE DE TRE SIDSTE OMRÅDER

Fjernvarme Horsens' selskabsøkonomi er en direkte afspejling af varmekundernes varmepriser. God selskabsøkonomi er det samme som lavere varmepriser, mens dårlig selskabsøkonomi er det samme som højere varmepriser.

Hvis Fjernvarme Horsens ikke kommer til at levere fjernvarme i de tre resterende områder, påvirker dette en række forhold hos Fjernvarme Horsens.

Fjernvarme Horsens planlægger fx at indgå aftaler om udnyttelse af overskudsvarme fra Danish Crown. Uden Gedved-området må dette projekt opgives.

Fjernvarme Horsens planlægger at udnytte overskudsvarme fra Hamlet Protein. Uden de tre områder vil dette tilsvarende måtte opgives, da der ikke vil være et tilstrækkeligt varmegrundlag.

Fjernvarme Horsens vil endvidere ikke uden de 3 områder fuldt ud kunne udnytte affaldsvarmen om sommeren, hvorfor der vil blive tale om bortkøling.

Disse forhold vil alle sammen bidrage til at forringe selskabsøkonomien for Fjernvarme Horsens.

Potentialet i fremtidige projekter, der er i støbeskeen, fx geotermi, Fjernvarme E 45 mv. vil ikke kunne udnyttes, såfremt nettet ikke blive fuldt udbygget.

Der er endvidere tale om, at Fjernvarme Horsens med grundlag i det godkendte projekt har dimensioneret sine anlæg ud fra, at også de tre sidste områder skal forsynes. Der er derfor foretaget en række investeringer i dimensioneringen, som tager højde for forsyning i disse tre områder, og som ellers ikke ville have været nødvendige, og som vil forringe selskabsøkonomien i den situation, hvor disse tre områder ikke bliver fjernvarmeforsynet.

Der vil også være en række omkostninger ved at tilpasse Fjernvarme Horsens' situation – både projektmæssigt, teknisk mv. – til at de tre områder ikke skal forsynes.

Det mindre volumen i Fjernvarme Horsens' investeringer mv. vil også forringe Fjernvarme Horsens' muligheder for at indgå favorable prisaftaler med leverandørerne.

Hertil kommer, at man også fx med hensyn til køb af brændsel vil kunne få fordyrelser på grund af mindre volumen, ligesom der vil blive tale om miljø-, drifts- og vedligeholdelsesomkostninger som følge af den foreliggende dimensionering og på grund af reduceret virkningsgrad ved mindre udnyttelse.

Der vil endvidere blive tale om et dårligere forhold mellem produktionsomkostningerne og investeringerne, hvilket er nærmere opgjort af Rambøll. Der kan henvises til den vedhæftede opgørelse af disse økonomiske forhold.

Hvis de tre områder tages med, vil disse negative virkninger ikke fremkomme, hvilket vil give et potentiale for en bedre selskabsøkonomi for Fjernvarme Horsens, som ikke vil kunne opnås uden de 3 områder.

Manglende gennemførelse af fjernvarmeudrulningen i de tre områder kan også medføre økonomiske risici for Fjernvarme Horsens.

Dette gælder især i de områder, hvor der efter ønske fra Horsens Kommune er etableret en midlertidig løsning. Der er således af udstykkerne etableret distributionsnet, og af Fjernvarme Horsens er der opstillet en midlertidig varmeproduktionsenhed på olie, der skal fungere, indtil fjernvarmeledningerne fra de store produktionsanlæg når frem.

Der er tale om områder, hvor udstykkeren har betalt for fjernvarmeledningerne. Hvis der alligevel ikke kommer fjernvarme, kan der være risiko for, at der vil blive rejst krav mod Fjernvarme Horsens, fx hvis grunden ikke er solgt, og udstykkeren dermed mister det salgsargument, der ellers ville være i, at der er fjernvarmeforsyning til de pågældende ejendomme.

Fjernvarme Horsens vil blive nødsaget til at ophøre med sådanne midlertidige forsyninger – også i udstykninger, hvor ejendommene er tilsluttet. I disse sager vil der være risiko for, at der kan blive rejst krav mod Fjernvarme Horsens, hvis fjernvarmeforsyningen skal ophøre.

4. BETYDNINGEN FOR VARMEFORBRUGERNE AF, AT DER IKKE FØRES FJERNVARME FREM TIL DE RESTERENDE TRE OMRÅDER

For de, der allerede er varmekonsumenter hos Fjernvarme Horsens, medfører den manglende fjernvarmeudrulning i de sidste tre områder, at der ikke opnås de stordriftsfordele og den udnyttelse af de foretagne investeringer, som ellers ville blive tilfældet. Det forringer selskabsøkonomien og medfører, at der ikke vil blive opnået mulige prisnedsættelser, der ellers kunne være opnået af fjernvarmekonsumenterne.

Risikoen for krav mod Fjernvarme Horsens vil også kunne have negativ indvirkning på varmepriserne.

For så vidt angår borgere, der har indgået aftale om at blive tilsluttet fjernvarmen i de sidste tre områder, vil disse borgere ikke opnå fjernvarmeforsyning. De vil derfor blive nødsaget til at finde andre individuelle løsninger, selvom de netop har ønsket fjernvarme.

Disse borgere vil derfor heller ikke opnå den fordel, der har været forventet med hensyn til nem og billig fjernvarme.

Den usikkerhed, der vil være tale om, indtil de pågældende tre resterende områder er taget ud af varmeplanlægningen, vil også gøre det vanskeligt for disse borgere at disponere.

Andre borgere, som ikke har indgået aftale med Fjernvarme Horsens om den kommende fjernvarmeforsyning, men som også har en forventning om at få fjernvarme, når den bliver udrullet, vil tilsvarende være henvist til andre løsninger.

Borgere, der ville have ønsket at indgå aftale med Fjernvarme Horsens om et midlertidigt lån af et gasfyr, indtil fjernvarmen kommer frem, vil heller ikke fremover kunne opnå sådanne aftaler, da det ikke vil være forsvarligt for Fjernvarme Horsens at indgå disse, hvis der ikke pålægges tilslutningspligt og derfor ikke bliver tale om udrulning af fjernvarme.

Nybyggeri, samt udstykninger med henblik på nybyggeri, vil heller ikke kunne sikre sig fjernvarmeforsyning, men vil være henvist til andre løsninger. Det vil ikke være forsvarligt for Fjernvarme Horsens at etablere midlertidige containerløsninger, selvom udstykkerne ønsker at udlægge fjernvarmeledninger.

Der vil heller ikke være økonomisk grundlag for, at udstykkerne udlægger fjernvarmeledninger, selvom det foreliggende projekt om fjernvarmeforsyning i de tre områder endnu ikke formelt måtte være ændret.

Der findes delområder inden for de tre områder, hvor der er udlagt fjernvarmeledninger for udstykkerens regning, og hvor der endnu ikke er sket tilslutning. I sådanne områder vil det ikke være forsvarligt for Fjernvarme Horsens at etablere en midlertidig varmforsyningsløsning, som man ellers har gjort det, og investeringen i ledninger mv er derfor afholdt forgæves.

Der findes også områder, hvor der er udlagt fjernvarmeledninger af udstykkeren, og hvor Fjernvarme Horsens har opstillet en midlertidig containerløsning på olie, som ejendommene er tilsluttet.

Sådanne områder vil give anledning til en betydelig juridisk tvivl og risiko for alle parter. Borgerne kan ikke være sikre på, at den fjernvarmeløsning, de har, vil fortsætte. Den usikkerhed, der opstår, kan føre til, at fjernvarmeforbrugere afkobler sig.

Produktionsprisen for fjernvarme til disse områder via containerløsninger er højere end Fjernvarme Horsens normale varmeproduktionspriser.

Hvis en sådan løsning skal fortsætte, vil Fjernvarme Horsens derfor kunne blive nødsaget til at opkræve særskilte, højere priser for varmen i disse områder.

Det vil selvsagt være til skade for de varmeforbrugere, der er tilsluttet i disse områder.

Højere priser vil endvidere kunne føre til, at der er varmeforbrugere, som afkobler sig, hvilket igen kan føre til endnu højere priser, da den gennemsnitlige omkostning øges, når der aftages mindre varme.

Hvis der er tilstrækkeligt mange forbrugere, der afkobler sig, vil grundlaget for at opretholde containerløsningen bryde sammen økonomisk set – selv hvis Fjernvarme Horsens måtte ønske at forsøge at fortsætte.

Det er også muligt, at Fjernvarme Horsens under alle omstændigheder vil være nødsaget til at stoppe med sådanne løsninger inden for kort tid, hvis der ikke pålægges tilslutningspligt, og også i denne situation vil disse varmeforbrugere være stillet i en uheldig situation, såvel praktisk som økonomisk.

BILAG

- Bilag 1 Juridisk notat om Fjernvarme Horsens' stilling uden pålæg af tilslutningspligt i Lund, Hatting og Gedved
- Bilag 2 Økonomisk oversigt over konsekvenserne for Fjernvarme Horsens, hvis der ikke udrulles fjernvarme til Lund, Hatting og Gedved

Bilag – Kommentarer fra Tversted Kraftvarmeværk

Ophævelse af pligt til at aftage fjernvarme gældende for nuværende forbrugere/andelshavere. Hvilke konsekvenser vil dette medføre? Nedenstående overvejelser er vore betragtninger:

1.

Vi risikerer at miste det økonomiske grundlag for Tversted Kraftvarmeværks fortsatte drift.

2.

Vi risikerer at miste grundlag for fremtidig investering i vores anlæg med hensyn til renovering, f.eks. har vi råd til at skifte vort ledningsnet ud som nu er 25 år gammel. En investering som er i millionklassen og kan blive nødvendig.

3.

Vi risikerer at miste andelshavernes interesse for fortsat fremtidssikring af anlægget i ny teknologi. Hvem skal betale hvis det økonomiske grundlag forsvinder?

4.

Vi risikerer at de andelshavere som er bedst bemidlet, måske hurtigt vil forlade Tversted Kraftvarmeværk til fordel for en individuel løsning. Resultat de andelshavere som ikke har 100-140.000 kr til en f.eks. varmepumpe vil sidde tilbage med en stadig større gæld som bare vokser og vokser når den velhavende del af andelshaverne måske forsvinder.

5.

Vi risikerer at såfremt varmeprisen stiger og stiger i Tversted, at vore huse bliver usælgelige. I forvejen har vi det hårdt da skolen er lukket, plejehjemmet er

Lukningstruet, forretningslivet og campingpladserne kæmper for at overleve.

6.

Vi risikerer at miste den positive udvikling vi har i øjeblikket i Tversted da Bopælspligten er ophævet i byen og varmeprisen som for nuværende er lav. Hvis vi ikke fortsat kan fortsætte med optimismen fordi varmeprisen stiger og gælden stiger så kan optimismen risikere at forsvinde igen.

7.

Vi risikerer at andelshaverne ikke vil være med til fortsat udvikling af Tversted Kraftvarmeværk, men i stedet vælger at "køre værket" ned ingen nyt ledningsnet ikke andre investeringer kun nedbringe gælden og så til sidst lukke værket. Dette kunne være et scenarie.

8.

Helt aktuelt er vi i den situation at Hjørring Kommune indenfor 2 år graver hele byen op i Tversted. Der skal nedlægges nye kloakrør. Vi skal i den forbindelse have taget stilling til om vi skal nedlægge i samme omgang helt nye fjernvarmerør. Det skal siges, at vi i Tversted stort set ingen brud har, hvilket indikerer at rørene har det rimeligt godt teknisk set trods den høje alder. Hvis forbrugerbindingen ophæves kunne det være en mulighed at satse på at rørene kan holde i 10 år mere og lade dem ligge og så afvikle Tversted Kraftvarmeværk.

OPSIGELSESADGANG

ANVENDELSEN AF FORBRUGERAFTALELOVENS § 28 I VARMELEVERINGSFORHOLD

1. INDLEDNING OG BAGGRUND

Dansk Fjernvarme har anmodet Horten og Advokatfirmaet Energi & Miljø om en redegørelse om, hvorvidt kunderne i et fjernvarmeselskab er underkastet forbrugeraftalelovens § 28 i forhold til opsigelse, eller om fjernvarmeværkerne fortsat kan binde kunderne i 18 måneder, som er sædvanligt i sektoren.

I de følgende redegør vi for de EU-retlige aspekter ved forbrugeraftalelovens § 28 om opsigelse af løbende kontraktforhold. Derefter redegør vi for reglerens indhold i dansk ret og den usikkerhed, der er vedrørende spørgsmålet om forbrugeraftalelovens anvendelse på varmforsyningsområdet. Sidst i notatet har vi givet et bud på, hvorledes en ny bestemmelse i varmforsyningsloven kan gøre det klart, at forbrugeraftalelovens bestemmelser om bindingsperiode og opsigelse ikke finder anvendelse på varmeområdet.

2. EU-RETTE

2.1 Forbrugerrettighedsdirektivet

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget bag forbrugeraftaleloven af 2014, at lovforslaget havde til formål at gennemføre EU's forbrugerrettighedsdirektiv fra 2011¹.

---

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF, samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF.

Indenfor sit anvendelsesområde fastlægger direktivet en række forbrugerrettigheder om f.eks. den erhvervsdrivendes oplysningspligt og forbrugers fortrydelsesret ved aftaler om fjernsalg.

Derimod indeholder direktivet ikke materielle bestemmelser om opsigelsesvarsel svarende til bestemmelsen i forbrugerftalelovens § 28.

2.2 Direktivets anvendelsesområde omfatter ikke fjernvarme med forsyningspligt

Direktivet finder efter artikel 3, stk. 1, som udgangspunkt anvendelse på enhver aftale indgået mellem en erhvervsdrivende og en forbruger på de vilkår og i det omfang, der følger af direktivets bestemmelser. Anvendelsesområdet omfatter efter bestemmelsen også aftaler om forsyning af vand, gas, elektricitet eller fjernvarme, herunder fra offentlige leverandører, for så vidt forsyningen sker på aftalebasis.

Det fremgår ikke nærmere af direktivets øvrige bestemmelser eller præambelbetragtninger, hvornår forsyning af vand, gas, elektricitet eller fjernvarme anses for at ske "på aftalebasis" og altså dermed falder inden for direktivets anvendelsesområde.

Af forarbejderne til forbrugerftaleloven af 2014 fremgår imidlertid, at det efter Justitsministeriets umiddelbare vurdering netop ikke er tilfældet for leveringer, der foretages i henhold til en lovreguleret forsyningsforpligtelse².

Dette begrundes fra Justitsministeriets side med hensynet til samspillet med den forsyningspligt, der gælder for aftaler om forsyning af vand, gas, elektricitet eller fjernvarme, og den forbrugerbeskyttelse, der søges varetaget gennem denne særregulering, og som sikrer den fortsatte leverance af den pågældende ydelse til forbrugerne på baggrund af en tæt lovreguleret mekanisme.

For varmedistributionsvirksomheders vedkommende følger den lovregulerede forsyningspligt af projektbekendtgørelsens § 9, stk. 1, hvorefter virksomhedens ret til at forsyne et område med fjernvarme som følge af en projektgodkendelse også medfører forsyningspligt for de ejendomme, der er beliggende i området.

Det kan efter vores vurdering herefter lægges til grund, at aftaler om forsyning med fjernvarme i henhold til en projektgodkendelse efter varmforsyningsloven ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde, da forsyningen i disse tilfælde ikke kan anses for at ske på aftalebasis efter direktivets artikel 3, stk. 1.

2.3 Totalharmonisering udelukker ikke regulering af opsigelsesvarsel

² LFF 2013 39, afs. 4.1.4.1.2, citeret ved note 7.

Direktivet er et totalharmoniseringsdirektiv, idet medlemsstaterne efter direktivets artikel 4 som udgangspunkt ikke må opretholde eller indføre bestemmelser i national ret, der fraviger direktivets bestemmelser, herunder strengere eller lempeligere bestemmelser, for at sikre et andet beskyttelsesniveau.

Dog fastslås det i direktivets præambelbetragtning 14 også, at medlemsstaterne fortsat i overensstemmelse med EU-lovgivningen bør have kompetence til at anvende direktivets bestemmelser på områder, der ikke er omfattet af dets anvendelsesområde. Medlemsstaterne kan bl.a. herudover opretholde eller indføre nationale bestemmelser om spørgsmål, der ikke specifikt er behandlet i dette direktiv, som f.eks. supplerende regler vedrørende købsaftaler, herunder i forbindelse med levering af varer eller oplysningskrav under en aftales levetid.

2.4 Vurdering

Da direktivet ikke indeholder materiale bestemmelser om opsigelsesvarsel svarende til forbrugeraftalelovens § 28 b, vil medlemsstaterne frit kunne regulere disse spørgsmål i deres nationale lovgivning uanset kravet om totalharmonisering i direktivets artikel 4.

Det gælder så meget desto mere, hvis aftaleforholdet falder helt udenfor direktivets anvendelsesområde efter artikel 3, stk. 1, som når forsyning med fjernvarme er omfattet af forsyningspligt efter projektbekendtgørelsens § 9, stk. 1.

Forbrugerrettighedsdirektivet udelukker derfor heller ikke, at der i dansk lovgivning fastsættes andre regler om opsigelsesvarsel mv. for aftaler om forsyning med fjernvarme end dem, der i øvrigt måtte være gældende efter forbrugeraftalens § 28, stk. 1.

3. REGULERING AF BINDINGSPERIODE OG OPSIGELSESVARSEL I DANSK RET

I dette afsnit redegør vi for den danske regulering, som implementerer forbrugerrettighedsdirektivet. I den forbindelse redegør vi for lovgivers overvejelser om reglerne anvendelse på forbrugeraftaler om varmelevering.

3.1 Forbrugeraftaleloven af 2009

Forbrugeraftalelovens § 28, stk. 1, er en videreførelse af den tidligere § 25 i loven, som trådte i kraft den 1. januar 2010. Bestemmelsen fastslår, at forbrugere kan opsigte aftaler om løbende levering af varer og tjenesteydelser med kort varsel.

Det fremgår af motiverne til den ændringslov, som oprindeligt indførte bestemmelsen³, at hensigten med bestemmelsen er, at en forbruger skal kunne frigøre

³ Lov nr. 492 af 12. juni 2009 om ændring af lov om visse forbrugeraftaler

sig fra en løbende aftale om levering af varer og tjenesteydelser, uden at forbrugeren f.eks. skal betale et beløb til den erhvervsdrivende.⁴

Ifølge ændringslovens ikrafttrædelsesbestemmelse finder § 25 anvendelse på forbrugerftaler, som er indgået efter lovens ikrafttræden den 1. januar 2010.

3.2 Tilslutningsbekendtgørelsen

Som konsekvens af denne regulering ændrede Energistyrelsen tilslutningsbekendtgørelsen⁵, således at den forkortede opsigelsesadgang ikke kunne udnyttes til at opsiges en fjernvarmeleveringsaftale, hvis der var sendt et projekt om pålæg af forblivelsespligt i høring.⁶

3.3 Forbrugerftaleloven af 2014

Forbrugerftaleloven blev ændret igen i 2014, og der har siden dette tidspunkt været usikkerhed om, hvorvidt loven fortsat gælder for varmforsyningsvirksomheder. Justitsministeriet har i relation til varmforsyningsvirksomheder udtalt, at:

”Justitsministeriet finder umiddelbart, at hensynet til samspillet med den forsyningspligt, der gælder for aftaler om forsyning af vand, gas, elektricitet eller fjernvarme, og den forbrugerbeskyttelse, der søges varetaget gennem denne særregulering, og som sikrer den fortsatte leverance af den pågældende ydelse til forbrugerne på baggrund af en tæt lovreguleret mekanisme, tilsiger, at leveringer foretaget i henhold til en lovreguleret forsyningsforpligtelse ikke er omfattet af direktivet og dermed heller ikke af forbrugerftaleloven. (...)”⁷

Den almindelige opfattelse er på den baggrund, at Justitsministeriets udtalelser må forstås således, at varmforsyningsvirksomheder efter ændringen af forbru-

⁴ Se svar på spørgsmål nr. 16 til LFF 2008 97 fra Folketingets Retsudvalg,

⁵ Bekendtgørelsen af 24. juni 2016 om tilslutning m.v. til kollektive varmforsyningsanlæg

⁶ Se Energistyrelsens vejledning af 16. juni 2011 om ændring af tilslutningsbekendtgørelsen (https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Varme/varme-regulering/notat_2011_om_opdatering_af_vejledning_til_tilslutningsbekendtgørelsen.pdf)

⁷ LFF 2013 39, afs. 4.1.4.1.2

geraftaleloven i 2014 ikke længere er omfattet af forbrugeraftaleloven, og derfor fortsat kan aftale et opsigelsesvarsel på 18 måneder og fastholde et krav om udtrædelsesgodtgørelse, der omfatter kundens andel af restgælden i anlægget.

Forbrugerombudsmanden har imidlertid i 2014 afgivet en udtalelse, som går i mod ovennævnte fortolkning af Justitsministeriets bemærkninger.⁸

3.4 Varmeforsyningsloven af 2015

Der foreligger ingen praksis fra domstolene, som tager til spørgsmålet om forbrugeraftalelovens anvendelse på aftaler om fjernvarmeleveringsaftaler. Det giver derfor fortsat anledning til usikkerhed. Derfor blev der i 2015 indføjet en bemyndigelse i varmforsyningsloven til, at Energi- forsynings- og klimaministeren kunne fastsætte regler om bindingsperiode og opsigelsesvarsel. Bestemmelsen i lovens § 20 d, stk. 2, har følgende ordlyd:

"Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om afbrydelse af varmforsyning, opsigelsesvarsel og bindingsperiode med henblik på at forpligte varmedistributionsvirksomheder til at sikre forbrugerrettigheder i forbindelse med aftaler om levering af ydelser omfattet af § 20, stk. 1, mellem forbrugerne og disse virksomheder."

I lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen er blandt andet anført følgende:

"Den foreslåede bestemmelse i § 20 d muliggør [...], at der fastsættes regler om opsigelsesvarsel og bindingsperiode. Bestemmelsen kan anvendes til at fastsætte særlovgivning herom, men det vil også kunne præciseres, at varmetaftaler er omfattet af de generelle regler herom i § 28 i lov om forbrugeraftaler.

...

Med ikrafttræden af den nye forbrugeraftalelov den 13. juni 2014 er der dog opstået usikkerhed om, hvorvidt kravene fortsat er gældende for varmforsyningsvirksomheder, som har fået tildelt et forsyningsområde via godkendelse af et projekt efter projektbekendtgørelsen og dermed er forsyningspligtige overfor ejendommene i området.

...

Der er ingen grund til, at forsyningspligtige virksomheder ikke skulle være omfattet af forbrugeraftalelovens krav om opsigelsesvarsel og bindingsperiode og reglerne i medfør af den foreslåede bestemmelse vil derfor kunne give afklaring herom."

⁸ Forbrugerombudsmandens årsberetning 2014, s. 11.

4. ANBEFALING

Henset til de betydelige investeringer, der er forbundet med etablering af produktion og distributionsanlæg til kollektiv fjernvarme, bør usikkerheden om anvendelsen af forbrugeraftalelovens § 28, stk. 1, fjernes.

Dette kan ske ved at udstede en ny bekendtgørelse i medfør af § 20 d, stk. 2, som udtrykkeligt fastslår, at aftaler om levering af ydelser omfattet af varmeforsyningslovens § 20, stk. 1, mellem forbrugerne og varmedistributionsvirksomheder, ikke er omfattet af forbrugeraftalelovens bestemmelser om bindingsperiode og opsigelsesbestemmelser.

Alternativt kan dette fastslås direkte i varmeforsyningslovens ved en ny formulering af bestemmelsen i § 20 d, stk. 2. Bestemmelsen kunne formuleres således:

"Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler med henblik på at forpligte varmedistributionsvirksomheder til at sikre forbrugerrettigheder i forbindelse med aftaler om levering af ydelser omfattet af § 20, stk. 1, mellem forbrugerne og disse virksomheder, idet § 28, stk. 1, i lov nr. 1457 af 17. december 2013 ikke gælder for disse aftaler."

Hellerup og Aarhus, den 9. oktober 2018

Line Markert

Pernille Aagaard Truelsen

Bilag - Bemærkninger til lovforslag om ophævelse af adgangen til at pålægge ny tilslutnings- og forblivelsespligt fra Lemvig Varmeværk

Først skal det anføres at hovedparten af Lemvig Varmeværks andelshavere ikke er pålagt tilslutnings- og forblivelsespligt, men at der for en række nyere udstykninger er krævet at ejendommene skal tilsluttes fjernvarme.

Set fra Lemvig Varmeværks side, er problemstillingerne med tilslutningspligt og forblivelsespligt forskellige, hvorfor de i det følgende vil blive behandlet hver for sig.

Tilslutningspligt

Grundlæggende er tilslutningspligt et spørgsmål om økonomien i en investering. Uden tilslutningspligt i forbindelse med udstykninger vil et varmeværk som LV overveje mere nøje om nye udstykninger placeret inden for eller i periferien af nuværende forsyningsområde skal tilbydes fjernvarme. Ved manglende tilslutningspligt vil man dels reducere andelen som tilsluttes i den økonomiske beregning, dels se på forventet tidsforløb inden ny udstykning er udbygget, hvilket alt i alt vil betyde at både samfundsøkonomi og virksomhedsøkonomi vil forringes.

Helt aktuelt ville man nok ikke tilbyde fjernvarme til den nye udstykning ud mod sødalen uden tilslutningspligt, da en udstykning på foreløbig 7 grunde ikke ville kunne retfærdiggøres økonomisk.

Kort sagt – fjernelse af adgangen til at pålægge tilslutningspligt vil reducere den fremtidige udbygning af fjernvarmen i Danmark, og særligt ramme de tyndt befolkede dele af landet.

Forblivelsespligt

Grundlæggende er forblivelsespligt et spørgsmål om den enkelte forbruger kan slippe for nogle omkostninger, som i stedet bliver pålagt de resterende forbrugere.

Problemet er lidt firkantet at et varmeværk dels har nogle omkostninger som varierer med varmeaftag og hermed antal forbrugere og dels har nogle omkostninger som er faste og ikke reduceres selv om enkelte forbrugere stopper sit varmeaftag. Nogle af de væsentligste omkostninger i den forbindelse er varmetab, vedligehold og afskrivning af ledningsnet, samt på den korte bane tilsvarende omkostninger for varme forsynings siden (fliskedler mm.)

Tankegangen bag ønsket om at fjerne forblivelsespligten er at det vil motivere varmeværkerne til at optimere driften bedst muligt for at holde på kunderne. Problemet er bare, at hvis et varmeværk af den ene eller anden grund kommer i økonomisk uføre, eks. grundet et mislykket

forsøg med geotermi eller andet, så kommer man let ud i en negativ spiral, hvor den som forlader varmeværket først slipper billigst og fanden tager de sidste.

Hvis man fra politisk side ønsker at fjerne forblivelsespligten er man i Lemvig Varmeværks optik også nødt til at tage et opgør med praksis vedr. udtrædelse og vedr. forsyningsforpligtigelsen.

I dag er det mere end svært at få andelshavere til at betale for deres del af restgælden i et varmeværk ved udtræden med mindre at varmeværket er økonomisk nødlidende. Den praksis skal ændres for at bevare varmeværkernes konkurrencekraft aht. de øvrige forbrugere.

Det er ligeledes nærmest umuligt at slippe for forsyningsforpligtigelsen for et varmeværk for områder som har haft kollektiv varmeforsyning. Dvs. selv om en meget stor gruppe af forbrugere forlader et varmeværk, skal der stadig opretholdes infrastruktur til at forsyne de resterende forbrugere. Her skal varmeværkerne på linje med forbrugerne have mulighed for at opsige samarbejdet og nedlægge varmeforsyning i dele af forsyningsområdet mod at betale en passende kompensation.

Kort sagt – forblivelsespligten sikrer at der mindst er det samme antal forbrugere til at betale de faste omkostninger, som der i sin tid har været med til at beslutte den størrelse som de faste omkostninger vil have. Hvis man vil fjerne forblivelsespligten, må man indføre tiltag, der sikrer at tilbageværende forbrugere holdes skadesløse.

Sonny Jørgensen

Bestyrelsesformand Lemvig Varmeværk

Bilag – Kommentarer fra Hyllinge-Menstrup Kraftvarmeværker

Hvis forblivelsespligten fjernes, så fjernes grundet for Hyllinge-Menstrup Kraftvarmeværker AmbA, der er kun en lukning tilbage, da det vil blive så dyrt for de sidst forbruger at benytte fjernvarmen, at de ikke kan betale for varmen

Det vil derfor være vigtigt at der sendes penge med, så værket får mulighed for at hjælpe forbrugerne til ny individuel opvarmning.

Eller der skal findes en løsning, så det bliver attraktivt at være på fjernvarmen, ved evt. at fjerne alle afgifter mm. fra

el og gas som bruges af fjernvarmeværker, samt at distributionsnet for gas og el også skal gøres billigere for værker.

Bilag – Kommentarer fra Hvide Sande Fjernvarme

“Vi har her i huset drøftet omkring emnet, at vi nok ikke er villige til at gå ind i et nyt område.

En risiko vil være, at selvom vi har fået vore omkostninger til fjernvarmeledningen dækket, og der er et godt grundlag for tilslutning af forbrugere, så vil vi kunne risikere, at størstedelen af de forbrugere, som er det område, vil kunne frakoble sig, og vi så stadigvæk er nødsaget, til at forsyne de sidste.

En ting vi også har lagt mærke til, er at der godt kan være vedtaget forsyningsområde et sted, hvor der så ikke er tilslutnings eller forblivelsespligt længere. Vi har ikke set, at der vil være aflysning af forsyningsområder? Tager vi fejl her?

Sidst vil jeg personligt slå for, at man bibeholder konceptet. Vi ser, at det folk etablerer i stedet for fjernvarme, er jordvarmepumper. Der er intet galt med jordvarmepumper. De skal bare installeres på landet, i landsbyer uden fjernvarme og i sommerhusområder. En varmepumpe er fuldstændig ligeglad med, om den strøm den skal have, kommer fra vindkraft, de dage det blæser, eller om det er energi fra en kulkraftfyret produktion. Derudover er (eller måske var) der heller ikke de samme isoleringskrav til et hus, hvis man vælger en varmepumpe i stedet for fjernvarme, fordi man regner på den energi der går ind til huset udefra, er den energi der er forbrugt. Der tages ikke hensyn til, om vi har lavet varmen på sol eller vindvarme.

Hvis dette bliver en virkelighed, vil det være svært at lave de store fantastiske samspil mellem natur-energi (sol, vind, geotermi osv.) hvor man kan lagre varmen, og bruge den, når det fx ikke blæser. I 90'erne ville man væk fra el-opvarmede huse, og man fik endda tilskud til det, og i dag vil man tilbage til individuel opvarmning.”

Til

Dansk Fjernvarme

Hammershøj, 5.oktober 2018.

Att. Anders Jespersen

Bidrag til høringssvar vedr. ophævelse af tilslutnings- og forblivelsespligter.

Hammershøj Fjernvarmeværk er et lille kraftvarmeværk med kun 380 forbrugere. Vi er meget afhængige af alle nybyggerier bliver tilsluttet vores varmeværk. Ligeledes at alle tilsluttede forbliver tilsluttet. Vi har netop i mange år arbejdet på, at få ikke fjernvarmekunder til at tilslutte sig fjernvarme. Det er i høj grad lykkedes, da vi kun har ganske få boliger inden for vores forsyningsområde, som ikke har fjernvarme.

Vi har bl.a. kørt en kampagne over for disse "ikke tilsluttede forbrugere", ved at tilbyde dem gratis tilslutningsafgift. Det vil derfor også virke mærkeligt over for disse, hvis nye forbrugere frit kan vælge fjernvarmen fra.

Vores økonomi er i forvejen presset af bortfald af grundbeløbet. Så vi er meget afhængige af at alle med.

Vi således blive presset af både tilslutnings- og forblivelsespligten samt grundbeløbets bortfald.

Vi vil en den sammenhæng få en meget høj varmepris, som vil være med til få folk til at flytte fra landområderne og ind til de store byer.

Rent politisk prøver man hele tiden at fortælle, at man vil prøve at modvirke denne affolkning af landområderne. Men dette her går lige i modsat retning. Hvad mener politikerne egentlig?

Affolkning af landområderne handler rigtig meget om økonomi, så hvis det bliver væsentlig dyrere at bo i Hammershøj end i Viborg, så sker der ikke nogen bosætning her.

Vi er meget bekymret for den udvikling.

Venlig hilsen

Hammershøj Fjernvarmeværk

Flemming Kammersgård

formand

Kommentarer til ophævelse af forbrugerbindinger – Faxe Fjernvarme

Det er vores faste mening og beslutning, at en ophævelse af forblivelsespligten vil medføre:

- Fuldstændigt stop for enhver tanke om udbygning til de resterende ca. 700 boligenheder i den bynære bebyggelse umiddelbart op til vores nuværende forsyningsområde. De 700 boligenheder forsynes pt. med naturgas, oliefyr, brændefyr og el-varme. Vi overvejer ellers at tage initiativ med tilbud om konverteringer til fjernvarme ved udgangen af 2020, når kompensering til naturgasselskabet ophører.
- Vi har pt. ca. 650 tilsluttede forbrugere, heraf flere meget store forbrugere som skoler, virksomheder og boligselskaber.
- Vi anvender ca. 75 % biomasse (skovflis fra de omkringliggende skove – med meget lidt transport) og 25 % spildvarme (leveret i perioder når Faxe Kalks kalkovn er i produktion).
- Vi opgiver investeringer mhp. udnyttelse af spildvarme fra byens meget store spildevandsrensingsanlæg, som udleder ca. 8.000 MWh årligt via det varme spildevand fra Royal Unibrew og Haribo Lakrids i Å-udløbet til Faxe Bugt. Dette energispild burde komme lokalsamfundet tilgode ved en fornuftig investering.

Selvom vi har noget af Sjællands billigste fjernvarme, kan vi ikke eksperimentere med vores kunders loyalitet. Der skal ikke ret mange udmeldelser til, før det vil kunne mærkes på varmeprisen, at vi afskriver på tidligere meget fornuftige investeringer. I værste fald vil det kunne starte en lavine på ganske få år.

Billag – Kommentarer Fredericia Fjernvarme

Forbrugerbindingerne er konsekvensen af kommunernes ret til at pålægge værker anvendelse af produktionsform, udbredelse af forsyning (forsyningspligt) og brændselsvalg.

Så disse bindinger må ligeledes fjernes.

Muligheden for binding af forbrugerne er også baggrunden for billig finansiering. Så selv om der ikke er en forbrugerbinding, så åbner muligheden herfor netop finansiering via KommuneKredit eller billigere anden finansiering. Så fjernelse af forbrugerbindingerne vil alt i alt øge fjernvarmeværkernes omkostninger.

I Fredericia Fjernvarme er der ikke forbrugere, der er pålagt tilslutningspligt via varmforsyningsloven; men tilslutning til fjernvarme indgår i nye lokalplaner. I kraft af dette har Fredericia Fjernvarmen meget høj tilslutningsgrad på mere end 95% af alle de mulige. Og i nyere udstykninger er det næsten 100%, idet der er enkelte, der har valgt en varmepumpe.

Om dette billede ændrer sig, er jo svært at gætte på, men det er klart, at vore bekymringer væsentlig gælder de kommunegarantier, der lægger bag vore investeringer.

I denne sammenhæng vil jeg også gøre opmærksom på, at der ligger kommunale garantier på ca. 1.4 mia. kr. bag finansieringen af det nye Skærbækværk.

Et andet tema er udtrædelsesbestemmelserne i standardvedtægterne og den fortolkning disse underlægges i både Ankenævn for Energiklager og i Forsyningstilsynet (Energitilsynet (Gas & Varmeprejudvalget)). Ud over synspunktet omkring utilsigtet økonomisk gevinst er et andet forhold i disse afgørelser, hvor forbrugeren kan slippe for at rydde økonomisk op efter sig, er, at fjernvarmeselskabet jo kan udnytte sin mulighed for at pålægge tilslutningspligt. Derfor vil værker, som fremover ikke kan pålægge sine forbrugere en tilslutnings- eller forblivelsespligt, og som af den ene eller årsag oplever ønsker om udtrædelse, blive stillet ringere end i dag.

I det hele taget er tilslutningsbestemmelserne et afgørende værn i varmforsyningsloven mod kommunale indgreb i form af forskellige pålæg af mere eller mindre alvorlig økonomisk karakter. Ophævelse af tilslutningsbestemmelserne kan jo gøre §6 stk. 4 i varmforsyningsloven mere aktuelt, idet fjernvarmeselskabernes eneste mulighed for undgå ansvar for kommunale indgreb er at kræve kommunal overtagelse. Om dette er en ønskværdig situation, er jeg da ikke sikker på.

Helt generelt vil varmforsyningslovens forskellige §§ omkring myndighedernes mulighed for at styre og kontrollere energiforbruget til opvarmning af bygninger blive svækket af forslaget om bortfald af tilslutningsbestemmelserne. Det er måske heller ikke tilsigtet."

På side 3 ser det ud til, at ændringsforslagene er i strid med Varmeforsyningsens formålsparagraf, idet forslaget skal sikre gennemførelse af de mest selskabsøkonomiske projekter og hermed ikke nødvendigvis fremme den mest samfundsøkonomiske anvendelse af energi til bygningers opvarmning og varmt brugsvand. Hvordan sikrer et friere valg af opvarmningsform det mest samfundsøkonomiske projekt, kunne man retorisk spørge om?

Det er vanskeligt at tolke udsagnet "...udbygning med fjernvarme fremover kun vil ske, hvor varmforsyningsvirksomheden vurderer, at der er en tilstrækkelig god forretningsmodel til, at man kan fastholde kunderne på markedsvilkår." Betyder dette, at vi kan sige nej til at gennemføre de udvidelser af vort forsyningsområde, som Fredericia Kommune ønsker?

Hvilket fjernvarmeselskab kan beregne sin markedspris mere end et par år frem i tiden. Med de nylige omlægninger af energifgifterne er vore forretningsmodeller jo under pres. Og vi har jo ikke som sådan meget valg af forretningsmodel, idet vore priser skal være kostægte og transparente, samtidigt med, at vi ikke må flytte omkostninger fra en kundegruppe til en anden kundegruppe. Der må ikke oparbejdes overskud/henlæggelser (to sider af den samme sag) til anvendelse for langsigtede løsninger. Så længe politikerne hele tiden griber ind i vore forretningsmodeller, og vi ikke kan skabe en økonomisk polstring herimod, så vanskeliggøres mulighederne for udbygning af fjernvarme i nye områder. Måske specielt hvor der skal ske konvertering fra naturgas til fjernvarme.

Det bekymrer mig jo fortsat, at fjernelsen af tilslutningsbestemmelserne i både varmforsyningslov og i planloven lægger hindringer i vejen for udbredelse af overskuds- og biomassekraftvarme her i Trekantområdet, da vi lige er startet på en 20-årig aftageforpligtigelse fra Skærbækværket. En aftale, indgået for 5 år siden, hvor det ikke var muligt at forudse disse ændringer af markedsvilkårene. Aftalen var jo indgået i en overensstemmelse med varmforsyningsens formålsparagraf.

Bilag – Kommentarer Fjernvarme Fyn

"Det vil være problematisk f.eks. at ende i en situation hvor kraftvarmeanlæg har forsyningspligt, men kunderne ikke har aftalepligt. Gennem bl.a. vores produktionsbevilling i vores produktionsselskabet, har Fjernvarme Fyn forsyningspligt til fjernvarmeområdet omkring Odense".

"Derfor er det vigtigt hele tiden at få slået fast, at ophæves forbrugerbindinger, så skal forsyningspligt også ophæves."

Energistyrelsen
j.nr. 2018-17017

Dansk Gas Distribution

Sendt på e-mail til ens@ens.dk, loble@ens.dk og acm@ens.dk

www.danskgasdistribution.dk
CVR-nr. 27 21 04 06

Høringsvar til forslag til Lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning

11. oktober 2018

Vores ref. km/e

TF 2519 4504

Dansk Gas Distribution A/S (DGD) takker for at modtage ovennævnte lovforslag i høring.

Indledningsvis bemærker vi, at det er overordentligt positivt, at kommunernes muligheder for at pålægge varmeforbrugerne tilslutnings- og forblivelsespligt til fjernvarme eller naturgas forsvinder fra 1. januar 2019.

DGD ser gerne, at alle forbrugerbindinger ophæves snarest muligt, således at varmeforbrugerne får frihed til at vælge varmforsyning.

Forbrugerbindinger i områder, hvor der ikke allerede er foretaget investeringer i fjernvarme- eller gasnet bør ophæves samtidig med, at muligheden for at pålægge nye tilslutnings- og forblivelsespligter forsvinder per 1. januar 2019.

DGD gør opmærksom på, at flere kommuner er i gang med at gennemføre tilslutningspligt til fjernvarme i byområder umiddelbart inden lovforslaget vedtages. DGD anbefaler, derfor at også en tilslutnings- og forblivelsespligt i disse områder (hvor der ikke er foretaget investeringer den 1. januar 2019) ophæves. Således at kommunerne ikke i sidste øjeblik indfører forbrugerpligter med mange års rækkevidde i modstrid med Folketingets ønsker.

Lovforslaget vil give mulighed for opnåelse af et overskud ved fjernvarmeproduktion på eldrevne varmepumper, men ikke på gasdrevne varmepumper.

Vi anbefaler, at der gives ens muligheder for begge typer af varmepumper. Eksempelvis kan gasdrevne absorptionsvarmepumper udnytte røggassen på gasmotorer og dermed hjælpe gasmotorer til højere totale virkningsgrader og dermed en lavere elpris og lavere varmepris. Det betyder, at sådanne varmepumper kan medvirke til at bevare gasmotoranlæg og dermed en elproduktionskapacitet, der kan være nyttig af hensyn til forsyningsikkerheden og konkurrencen på elmarkedet.

En anden væsentlig variant af gasdrevne varmepumper er gasmotordrevne varmepumper, der kan skifte mellem at drive en varmepumpe via gasmotoren eller via elnettet. Denne type af varmepumpe bidrager med meget gode smart-grid egenskaber, da der nemt kan skiftes mellem de to drivkilder afhængigt af elforsyningsituationen.

DGD mener derfor, at samfundsmæssige hensyn tilsiger, at gasdrevne varmepumper skal have samme muligheder for at optjene et økonomisk overskud som eldrevne varmepumper.

Endelig bemærker DGD, at der i lovforslaget ikke bliver taget stilling til problematikken vedrørende ekspropriations hjemmel, som DGD tidligere har rejst over for Energistyrelsen, senest i e-mail af 17. april 2018. DGD har gjort opmærksom på to forhold. Ekspropriationshjemlen mangler klarhed og den er ikke praktisk anvendelig, i forbindelse med tilslutning af bionaturgasopgraderingsanlæg til distributionsnettet.

DGD har i forbindelse med planlægningen af naturgasledninger været i dialog med blandt Esbjerg Kommune, som ikke mente, at der var den fornødne hjemmel i Varmeforsyningslovens kapitel 2 og 3 (og således også projektbekendtgørelsen) til ekspropriation ved etablering af naturgasledninger m.v., som ikke var en del af varmforsyningen og som skulle etableres som en net forstærkning.

Det er DGD's holdning, at hjemlen mangler tilstrækkelig klarhed til, at vi vil få medhold i forbindelse med en domstolsbehandling af en ekspropriationssag. Det skyldes eksempelvis, at muligheden for ekspropriation i forbindelse med generel netforstærkning og tilslutning af bionaturgasopgraderingsanlæg alene fremgår af lovbemærkningerne til varmforsyningsloven¹.

Endelig har DGD været i dialog med Energistyrelsen omkring vejledning, alternativt ændring og præcisering af ekspropriationshjemlen i Varmeforsyningslovens kapitel 2 og 3 (og således også

---

¹ 1999/1 LSF 240, lovbemærkningernes § 2 til varmforsyningsloven og naturgasforsyningsloven at:

"På grund af den nære sammenhæng med planlægningsbestemmelserne i varmforsyningslovens kapitel 2 er det fundet mest hensigtsmæssigt fortsat at lade etablering af distributionsanlæg være omfattet af varmforsyningslovens planlægningsbestemmelser og i naturlig forlængelse heraf af varmforsyningslovens ekspropriationsbestemmelser. Med undtagelse af varmforsyningslovens kapitel 2 (Varmeforsyningsplanlægning) og kapitel 3 (Ekspropriation) vil naturgasforsyning herefter ikke længere være omfattet af reglerne i varmforsyningsloven. Anlæg til produktion eller fremføring af andre gasarter end naturgas, f.eks. biogas og bygas, bliver ikke reguleret i naturgasforsyningsloven og vil derfor fortsat være omfattet af varmforsyningsloven"

projektbekendtgørelsen) ved planlægning og ekspropriation ved tilslutnings af bionaturgasopgraderingsprojekter.

Vores ref. kmie

DGD skal tilslutte biogasopgraderingsanlæg til distributionsnettet i henhold til naturgasforsyningslovens § 35 a, stk. 1. Distributionselskabet kan i udgangspunktet ikke afslå en ansøgning.

I forbindelse med projektet skal der etableres en forbindelse fra biogasopgraderingsanlægget til naturgasdistributionsledningen. I den forbindelse er kommunens deltagelse påkrævet i forhold til, at indhente de nødvendige tilladelser, herunder kommunens inddragelse i ekspropriationsprocessen.

Varmeforsyningslovens kapitel 2 og 3 (og således også projektbekendtgørelsen), tager ikke i tilstrækkelig grad hensyn til, at der er tale om, at distributionselskaberne i naturgasforsyningsloven er underlagt en tilslutningspligt af biogasopgraderingsanlægget til distributionsnettet. En tilslutning, som ifølge lovgivningen skal gennemføres inden for rimelig tid, uden at der skal tages stilling til samfundsøkonomien i selve projektet m.v.

Det er en udfordring for DGD, i forbindelse med kommunernes sagsbehandling, at Kommunerne blandt andet beder DGD gøre rede for samfundsøkonomien, herunder opgraderingssejers økonomi, projektets økonomi, om bionaturgassen alternativt kan leveres direkte til fjernvarmen i kommunen med videre. Processen omkring tilslutning af bionaturgasopgraderings anlæg er i dag under stort pres som følge af mange ansøgninger. Et pres som DGD forventer forøges i forbindelse med ændringerne af tilskudsreglerne. DGD skal som udgangspunkt tilslutte anlæggene hurtigst muligt, og vi arbejder som udgangspunkt med en tilslutning indenfor 12 måneder med forbehold for forsinkelser i forbindelse med myndighedsbehandlingen. Bionaturgasopgraderingsanlæg, som forsinkes udover 12 måneder, lider et ikke ubetydeligt økonomisk tab, som de selv skal bærer.

DGD skal derfor indstille til, at Energistyrelsen præciserer reglerne for ekspropriation.

Med venlig hilsen

Dansk Gas Distribution A/S

Tore Ryberg

Til: Energistyrelsen (ens@ens.dk)
Cc: Anne Christine Matzon (acm@ens.dk), Lotte Bjerregaard Jensen (lobje@ens.dk)
Fra: Marianne Bentsen DK (Sekretariat@danskekloakmestre.dk)
Titel: SV: Høring over udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning
Sendt: 09-10-2018 12:18:50

Til Energistyrelsen

Danske Kloakmestre takker for muligheden for at afgive hørings svar vedrørende udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning (Ophævelse af adgangen til at pålægge ny tilslutningspligt, indregning af overskud for varmepumper m.v.)

Danske Kloakmestre har ingen kommentarer til høringen.

Venlig hilsen
Marianne Bentsen
Sekretær, Danske Kloakmestre
Tlf. direkte: 72 16 02 07

Sekretariat:
Nørre Voldgade 106 · 1358 København K
www.danskekloakmestre.dk

Fra: Lotte Bjerregaard Jensen <lobje@ens.dk>
Sendt: 18. september 2018 20:33
Emne: Høring over udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning

Kære høringspart

Hermed fremsendes i høring udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning (Ophævelse af adgangen til at pålægge ny tilslutningspligt, indregning af overskud for varmepumper m.v.)

Hørings svar kan fremsendes pr. e-mail til ens@ens.dk med kopi til lobje@ens.dk og acm@ens.dk, senest onsdag den 10. oktober 2018, kl. 12.00.

Hørings svar bedes venligst angive følgende journalnummer: 2018-17017

Se venligst vedhæftede dokumenter for yderligere oplysninger. Høringen offentliggøres på hoeringsportalen.dk.

Med venlig hilsen / Best regards

Lotte Bjerregaard Jensen
Specialkonsulent / Special Advisor
Center for Forsyning / Centre for Supply

Mobil / Cell +45 33 92 76 09
E-mail lobje@ens.dk

cid:image001.png@01D44E8D.A35F15E0

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Lotte Bjergaard Jensen og Anne Christine Matzon

Pr. e-mail: ens@ens.dk; cc: lobje@ens.dk; acm@ens.dk

8. oktober 2018

Høring over udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning (Ophævelse af adgangen til at pålægge ny tilslutningspligt, indregning af overskud for varmepumper m.v.) – journal nr. 2018-17017

Tak for muligheden for at kommentere lovforslaget.

Vi har ingen bemærkninger af revisions- eller regnskabsmæssig karakter.

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 4183
Konto nr. 2500102295

Med venlig hilsen

Jeanette Staal
formand for FSR – danske revisors
Forsyningsarbejdsgruppe

Mads Heldbo Jensen
student

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
ATT.: ens@ens.dk

DATO: 10. oktober 2018
PROJEKTNR.: 3004
jpl/SV

Hørings svar på udkast til lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning (Ophævelse af adgangen til at pålægge ny tilslutningspligt, indregning af overskud for varmepumper, m.v.)

DANVA finder det meget positivt, at man ved ændring af varmforsyningsloven vil gøre det muligt at indregne et overskud i prisen på salg af varme produceret på eldrevne varmepumper for at fremme vedvarende energi og miljømæssig fordelagtig varme.

Vi noterer os, at det også vil komme til at omfatte eldrevne varmepumper i vandforsyninger og spildevandsselskaber, jævnfør formuleringen side 10 i udkastet til lovforslaget: *Varme fra spildevandsanlæg, grundvandsboringer og lignende, som udnyttes ved en varmepumpe vil ligeledes kunne blive omfattet.*

Der er et kæmpe potentiale for varmeproduktion i vandsektoren. Ifølge Naturstyrelsens rapport "Analyse af potentialer for ressourceudnyttelse i vand- og spildevandsforsyningen" fra 2015 er der alene på spildevandsområdet et nationalt potentiale på 2.830 GWh/år for produktion af varme fra spildevand med varmepumper. Ifølge Dansk Fjernvarme er den nuværende totale danske fjernvarmeproduktion på ca. 26.000 GWh/år. Potentialet for spildevandsselskabernes varmeproduktion med varmepumper er altså på ca. 10 % af den årlige totale danske fjernvarmeproduktion. Dertil kommer potentialet på drikkevandsområdet.

I forbindelse med den påtænkte ændring af varmforsyningsloven opfordrer DANVA til, at man også fjerner kravene i varmforsyningsloven om vandselskabers selskabsmæssige og regnskabsmæssige adskillelse mellem varmeaktiviteter og vandaktiviteter, ligesom det er gjort for vandselskabers elproduktion, jævnfør bekendtgørelse nr. 1592, 2016 om vandselskabers udnyttelse af egne energiressourcer.

Hvis vandsektoren – altså både vandforsyninger og spildevandsselskaber – skal have incitament til at indfri det store potentiale ved produktion af varme fra varmepumper, er det også afgørende, at dette understøttes i den økonomiske regulering af vandselskaberne. Under den gældende økonomiske regulering vil mange vandselskaber have behov for tillæg til deres økonomiske rammer for at få dækket omkostninger til etablering og drift af varmepumper til varmeproduktion. Men sådanne tillæg gives kun, hvis varmeproduktionen sker i medfør af et statsligt eller kommunalt mål. Dette er administrativt bøvlet og ikke incitamentskabende.

DANVA foreslår derfor, at reglerne ændres, så vandselskaber kan søge Forsyningssekretariatet om tillæg til varme/energiproduktion, der indgår som del af selskabernes hovedvirksomhed, uden at skulle forbi kommune eller stat.

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen
DANVA

